

Biblioteca Municipii Oradea
SALA DE LECTURĂ

ANUL XXIII — NR. 27 (995) — 29 Iunie 1974

Flacăra

revistă săptămînală ilustrată, editată de frontul unității socialiste

**din cînd în cînd ideile exacte sînt
necesare ■ românia - durată și dezvoltare:
BRAȘOV ȘI CONSTANȚA**

1. Convorbirile oficiale dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Alfonso López Michelsen au relevat dorința reușită de a promova conlucrarea româno-columbiană pe multiple planuri.

2. Vizita protocolară făcută la Palatul Republicii de președintele Alfonso López Michelsen și doamna Cecilia Caballero președintelui Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu s-a desfășurat într-o atmosferă de caldă cordialitate.

3. Moktar Ould Daddah, secretar general al Partidului Poporului din Mauritania, președintele Republicii Islamice Mauritania, împreună cu doamna Marième Daddah au făcut, la Palatul Republicii, o vizită protocolară tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintelui Republicii Socialiste România, și tovarășei Elena Ceaușescu.

4. După semnarea unor importante documente, care pun în temelie prieteniei și colaborării tot mai strânse între România și Mauritania, președintele Nicolae Ceaușescu a conferit președintelui Moktar Ould Daddah Ordinul «Steaua Republicii Socialiste România» clasa I, iar președintele Republicii Islamice Mauritania a fost decorat cu Ordinul «Marele Corp Meritului Național Mauritanian».

5. Convorbirile oficiale dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și Moktar Ould Daddah, secretar general al Partidului Poporului din Mauritania, președintele Republicii Islamice Mauritania.

CORDIALITATE, SINCERĂ PRIETENIE, ÎNȚELEGERE RECIPROCĂ

timele zile, țara noastră a primit unor înalți oaspeți de peste ho-
ersonalități marcante din state
or relații cu România socialistă
un curs continuu ascendent, in
mitate cu politica de pace și
rare internațională promovată
mânia socialistă. Vizitele pre-
lor Alfonso López Michelsen,
r Ould Daddah și Anwar El
oglundesc colaborarea multilate-
stornicită între statele în fruntea
ei se află și țara noastră, năzuin-
ună pentru o lume mai dreaptă
fiecare națiune să se bucure de
i libertate, de respectarea inde-
pdenței și suveranității, de dreptul
ezvoltare de sine stătătoare, co-
zătoare intereselor naționale, fă-
un amestec din afară.

irsul vizitei președintelui ales al
licii Columbia, dr. Alfonso López
lsen, s-au abordat probleme
deplinirea înțelegerilor realizate
ecut cu prilejul vizitei oficiale de
nie a șefului statului român în
bia și s-au conturat noi domenii
operare, relevându-se, totodată,
tatea intensificării cooperării în-
rile în curs de dezvoltare, pentru
rea dreptului de a fi pe deplin
e pe bogățiile lor naționale.

adrul convorbirilor dintre pre-
ele Nicolae Ceaușescu și pre-
ele Moktar Ould Daddah s-a apre-
voluția pozitivă a raporturilor de
nie și colaborare româno-mauri-
i a fost exprimată dorința comu-
a se pune în valoare largile posibi-
existente pentru intensificarea în
uare a conlucrării în toate do-
e.

tența în aceste zile în România a
lintelui Anwar El Sadat, care pri-
ite reluarea dialogului atât de
os început în aprilie 1972 la Cairo
președinții României și Republicii

Egipt, reprezintă o contribuție
re importantă la extinderea și
rea tradiționalelor raporturi de
nie și colaborare româno-egip-

tele înalților oaspeți în România
oferit acestora posibilitatea să
scă nemijlocit unele dintre reali-
poporului nostru, viața și preo-
ile sale, dorința sa de a trăi în pace
laborare cu toate popoarele lumii.

reprezentat un nou și important
nainte pe linia unei colaborări
ete, multilaterale, între statele în
o contribuție la realizarea acelu-
t de pace și destindere spre care
esc toate popoarele lumii.

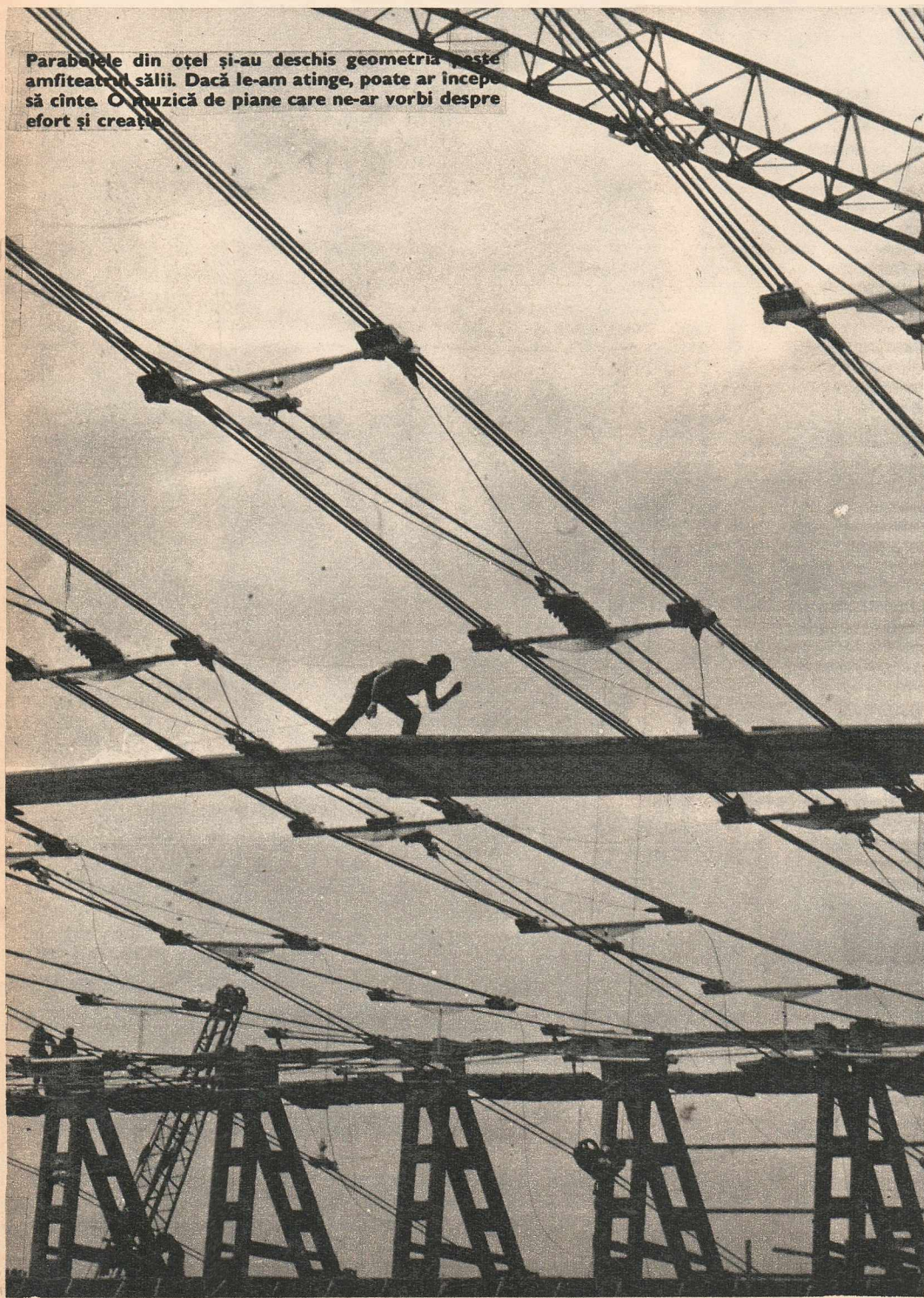
Joi, 27 iunie, a început vizita oficială pe care o fac în țara noastră președintele Republicii Arabe Egipt, Mohammed Anwar El Sadat, împreună cu soția, doamna Gihane El Sadat, la invitația președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și a tovarășei Elena Ceaușescu.
În fotografie: aspect de la ceremonia sosirii pe aeroportul Otopeni.

ziua
cea
mai
lungă,
**CEA
MAI
SCURTĂ
NOAPTE**

Parabolele din oțel și-au deschis geometria peste amfiteatrul sălii. Dacă le-am atinge, poate ar începe să cînte. O muzică de pian care ne-ar vorbi despre efort și creație.

1974, filă de calendar. Vineri, 21 iunie. Zile trecute — 172; zile rămase — Soarele răsare — 4,31; soarele apune — 20,03. Solstițiul de vară. Începutul astronomic. Așa stă scris în calendar...

A fost, așadar, în zi de vineri, ziua cu cea mai multă lumină. Lunga zi a lui în București, la mijlocul unui an de mari și solemne sărbători românești cînd, sub cerul înalt al verii, orașul așteaptă întâlnirea cu lumina.

Constantin Moise, șofer pe 8-B-6430, a început lucrul, ca în fiecare zi la ora zero. De la cumpăna nopții și pînă spre orele 8 dimineața mașina lui bate un București tăcut, cu bulevardele lui largi, străjuite de blocuri rar se mai poate vedea, în noapte, cite o fereastră luminată. Orașul din Constantin Moise distribuie corespondență oficiilor poștale. La ora 2, el sînu de la Autobaza Filaret, Gheorghe Ion Lucșoiu, demarează în obișnuită cursă București-Rîmnicea. De peste un deceniu el duce ziarele în de pe malul Olteului. La aceeași oră, 14 autocamioane Roman-Diesel, cam românească de transporturi internaționale ce deschide traseul București-Lahor în Pakistan — 9 000 de kilometri — mai are de parcurs ultimele sute de metri, cam de patru ori adică distanța București-Rîmnicea. La la telexul, laconic de felul lui, bate sacadat: «Totul normal — stop — fără ționi tehnice — stop — revenim cablu — stop».

Cea mai lungă zi îi întâlnește pe toți acești oameni ai volanului în drum nu numai pe ei.

Cea mai lungă zi a început...

35 DE CALFE MARI, MEȘTERI ȘI ZIDARI

Ora 4.22. Cu nouă minute înainte de răsăritul soarelui, Personalul 1 termina cursa la linia a 2-a. Timișoara-Reșița-Caransebeș-Craiova-Râmnicu-București Nord, Un grup de 35 de călători se retrag la capătul peronului

— Andrei este?
— Aici!
— Și Vasile?
— Și!...

— Autobuzul vă așteaptă. Haideti!, spune celor 35 inginerul Ștefan Vasile de la Întreprinderea de construcții prefabricate din Capitală. Este brigada rilor din Lugoj, condusă de meșterul Mircea Căldăraru, venită în București să lucreze pe șantierul construcțiilor de locuințe de pe magistrala Colentina. Căldăraru are 53 de ani dar pare — cum se spune — cu zece minute tinăr. Din 1938 lucrează în zidărie. Nu pare obosit de drum, e comunicativ.

— Sînteți cei 35 de zidari care...
— Nu, 29 de zidari și 6 zidărițe. Venim de la Lugoj și toată vara vom lucra pe șantierul de blocuri ale Capitalei.
— Păi, eu sînt zidar de 40 de ani. De felul meu sînt din Bacău. Acolo am lucrat. N-am ales în mod special Bucureștiul. Noi, toțiăștia 35, colindăm țara.
— Unde ați mai lucrat?
— Întrebați-ne mai bine unde n-am lucrat. Uite, aici, în București, am lucrat. Ba mint. În vara lui '53 am făcut citeva blocuri în Ferentari...

Oamenii se arătau grăbiți. Era de-acum începută ziua cea mai lungă. Și tocmai răsărise.

ȘASE MII ȘASE SUTE

6 600 de elevi sînt prezenți și ei la startul acestei zile. Zi de vacanță, zi de vacanță dedicată muncii patriotice. Sînt, în București, 53 de șantiere în care lucrează elevii. Dintre ei, 200 de la Liceul de arhitectură se află pe șantierul blocurilor turn nr. 5 din bulevardul Nicolae Titulescu și nr. 11 din bulevardul Armata Poporului. Cei care au îndrăgit arhitectura, viitorii constructori, și ei alături de maiștri și muncitori cu experiență o serie de munci calificate, au învățat, pe șchele, cele învățate în sălile de clasă pînă nu demult. Ei sînt ajutoari de zidari, mozaicari, tîmplari, fierari betoniști. La I.A.S.-urile din Capitală, la Mogoșoaia, Fundeni, Bragadiru și pepiniera Toboc din Pipău, sînt alături de elevi. Cei de la Școala generală nr. 32 din sectorul 2 lucrează la propria școală; după cum cei de la Școala generală nr. 42 lucrează la construcția dispensarului din comuna Voluntari.

La capătul Magistralei Nord-Sud, bulevardul Dimitrie Cantemir, în apropierea Piscului, acolo unde prinde contur impunătoarea Sală polivalentă, tot pe șantier este inginerul Gheorghe Șomănescu, șeful echipei ce reprezintă «beneficiarii»

ne relatează cifra de tineri prezenți pe șantier în această zi: 1 230.

COTA 20,15

20,15 reprezintă punctul cel mai înalt pe care-l atinge folia de ruberaliu, premieră românească în materiale de construcții, folie care va acoperi uriașa sală din Dealul Piscului. Cu câteva zile înainte șantierul primise vizita secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, căruia constructorii i-au raportat cu mândrie că ritmul lucrărilor decurge conform angajamentelor asumate și că s-a trecut la operațiunile de montare a acoperișului suspendat pe cabluri. Așa s-a făcut că vineri, 21 iunie am avut șansă să urmărim pe viu acest eveniment.

— Astăzi definitivăm geometrizarea «fermelor de cable» pentru cei 5 163 de metri patrați ai foliei suspendate.

— Adică?

— În termenii noștri tehnici, ne spune inginerul Șomănescu, asta înseamnă întinderea cablurilor superioare pentru formarea parabolei perfecte. Subsolul (care cuprinde foaierea, vestiarele, sălile de antrenament, grupurile sanitare, birourile — n.n.) se află deja în faza de finisare. Un hectar de marmură, de vestită marmură românească adusă de la Rușchița, Moneasa și Căprioara, a fost montat pînă acum.

Ceva mai jos, pe terasa de la cota +14,95 maestrul Țicu instalează termoizolațiile de beton celular autoclavizat. Brigada lui este alcătuită exclusiv numai din tineri.

...Soarele de vară suie spre zenitul zilei acesteia lungi.

I.T.A.-Filaret. Sala telexului: «Totul normal — stop — fără defecțiuni tehnice — stop — revenim cablu, ora Pakistan 20 — stop». Coloana celor 14 autocamioane românești cu 28 de șoferi se apropie de punctul terminus al unui drum început cu zece zile în urmă. Din cei

9 000 de kilometri mai sînt de străbătut ultimii 300. Cam cît distanța București-Rîmnicu Vilcea și înapoi...

UN RECORD

Mara Ilici, controloare tehnică de calitate la Secția II, unitatea Prod-4 a Fabricii de confecții și tricotaaje-București, s-a arătat surprinsă cînd i-am amintit că astăzi soarele întîrzie cel mai mult deasupra noastră. Uitase pur și simplu. Era preocupată însă de un alt eveniment: controlul primelor modele noi de cămăși bărbătești care intraseră în producție chiar în această zi.

— Cînd se introduce un model nou se ivesc și probleme tehnologice noi care trebuie optim și rapid rezolvate. Intervin alte operațiuni. Trebuie să fim mai atentă ca oricînd.

Urmăream dexteritatea cu care întorcea pe toate părțile frumoasele cămăși, una cite una. Linia tighelului, butonierele, simetria gulerelor, toate aceste repere erau verificate atent și rapid cu o exigență care nouă, privitori ocazionali, ne stîrnea admirația. Pe fiecare produs finit, «promovat» la examen, se aplica o mică ștampilă cu însemnul CTC 46. Doar pe câteva cămăși, nici 50 din cele 15 000 care-i trecuseră prin mîna controloarei Mara Ilici, ștampila nu fusese aplicată.

— Sînteți pretențioasă?

— Sînt foarte pretențioasă. De aceea mă bucură numărul mic al retururilor de astăzi. Evenimentul zilei acesteia? Intrarea pe bandă a modelelor noi și numărul record — e clar în ce sens — al defectelor constatate.

De la Lahore, telexul așteptat al sosirii. El aparține inginerului Florin Nicolau, conducătorul coloanei: «Sosit cu bine — stop — misiune îndeplinită — stop». Bucureștii răspunde: «Bine băieți — stop — comunicați Munteanu Costache — stop — astăzi tată băiat — stop».

La dispeceratul I.T.A.-Filaret, cînd lungă zi se încheia, la cumpănă cu noaptea cea mai scurtă, bilanțul pe întreprindere consemna: 1 120 000 de km parcurși, 150 000 de tone marfă transportate, 8 723 curse auto efectuate pe un traseu total de 24 469 km, cu 300 007 călători.

CUPTOARELE PÎINII ARD FĂRĂ ÎNTRERUPERE

La fabrica «Spicul» ultimul schimb coace pîinea de miine. Pîinea pe care o găsim proaspătă în zorii fiecărei zile. Bucureștii consumă, în medie, 1 000 de tone de pîine zilnic. Un milion de pîini pentru marea oraș.

— N-a trebuit să mă uit în calendar pentru a-mi da seama că am parcurs ziua cea mai lungă —

La autobaza 6 Filaret se formează o nouă coloană.

ne relatează inginerul Manoliu Ștefan. Am simțit-o parcă. Astăzi întreprinderea noastră a onorat comanda cea mai mare de pînă acuma: 140 de tone produse de panificație. Încă un amănunt: tot azi am livrat, în virtutea preocupărilor noastre pentru diversificarea și permanenta îmbunătățire calitativă a produselor, două noi sortimente. Sînt cornurile cu unt «Spicul» și batoanele cu chimen. Le-am expediat tuturor celor 130 de unități pe care le deservim.

La cuptoarele unde temperatura nu scade niciodată sub 45 de grade și unde focul nu se stinge niciodată, cocătorii Ion Stan și Ștefan Tudor împreună cu ceilalți muncitori din echipa comunistului Victor Cîrciu, maestrul de schimb, scot pîinea rumenă a zilei ce vine. De 32 de ani, de cînd tovarășul Cîrciu lucrează în meseria de brutar, asemenea secvențe sînt obișnuite.

— ...Cîte pîini oi fi făcut?, se întrebă bătrînul meșter. Iată un răspuns pe care n-am să-l pot da niciodată!

Primele «șarje» de pîine sînt încărcate în zecile de mașini ce pornesc pe arterele orașului scufundat de mult în noapte. Poșta și ziarele pornesc din nou la orele și pe rutele știute. Orașul doarme.

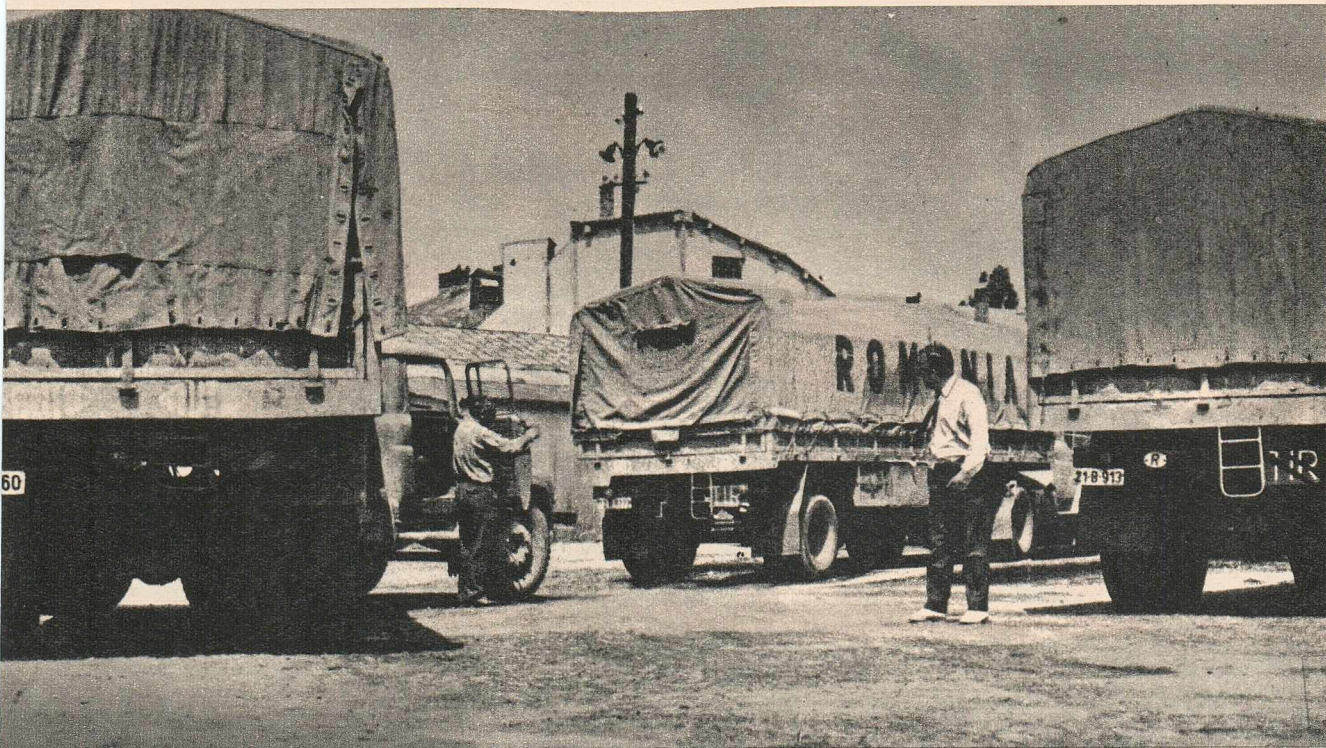
Miine, sîmbătă, 22 iunie 1974, soarele răsare cu o secundă mai tîrziu...

Fotoreportaj de VIOREL RABA și TUDOR STĂNESCU ■

Maistrul Mircea Căldăraru: «Sînt zidar de 40 de ani... Întrebați-mă mai bine pe unde n-am lucrat».

«Semnătura» controloarei de calitate Mara Ilici de la F.C.T.B.: CTC 46.

«Cîte pîini oi fi făcut?, se întrebă meșterul Victor Cîrciu. Iată un răspuns pe care n-am să-l pot da niciodată».

30

Fotografii de VASILE MOLDOVAN ■

BRAȘOV -

CETĂȚI ALE INDUSTRIEI, CETĂȚI ALE ISTORIEI

...a definea Brașovul drept un amestec
at de nou și vechi. Expresia surprinde
personalitatea orașului, ci a întregului
satelor și orașelor sale care poartă cu
se patina trecutului și trăiesc cu inten-
tunoasele metamorfoze din anii socia-

...nu știe că la Brașov a luat ființă cu cinci
urmă prima școală românească de pe
uprinsul țării și că tot aci Coresi, prin
ile sale, a asigurat biruința scrisului în
mână? Sînt însă poate mai puțin cunos-
fapte — unele din ele scoase la lumină
cărțurari brașoveni pasionați de tre-
așului lor — atestînd inițiativele, reali-
reatoare înscrise de vechiul burg pe
atele culturii românești.

...oare că opera coresiană, prin scrierile
gve, a pus bază aci, la Brașov, începu-
ramaticii românești, așa după cum dia-
șuși sublinia: «Am făcut așa ca sa fie
ilor de învățatură?»

...că la Brașov, în 1633, Popa Vasile a alcă-
tronică în limba română, înaintea
ore Ureche și Miron Costin?

...că în 1731—1739 dascălul brașovean
banul a publicat aici primele calendare-
românești, în cuprinsul cărora găsim
ii însemnări tipărite despre agricultură
înă în limba noastră? Iată dar că în
le la poalele Tîmpei a început istoria
agriculturii și medicinei românești... Și
Dimitrie Eustatievici Brașoveanul a re-
prima gramatică a limbii române!

...2 Ion Heliade Rădulescu și frații Cîmpilă-
lături de brașovenii Ion Barac și doc-
siliile Popp, înființează Societatea literară,
copuri filologice pentru toți românii».

...în 1866 ia naștere Societatea literară,
denumire a Academiei Române. Cele
cietăți — cea din 1822 și cea din 1866 —
u numai același nume, ci și același pro-
ar Heliade a făcut parte atît din cea
și din cea de-a doua. Nu justifică oare
pte presupunerea, recent formulată, că

...colorat al tractoarelor simbolizează
ca economică a acestui județ care rea-
în 1974 6,4% din producția globală în-
lă a țării, situîndu-se pe locul doi, după
sti, în ce privește volumul total al pro-
și pe locul întii în raport cu producția
de locuitor. Dar oamenii industriei
et nu se gîndesc numai la cifre: pe bu-
revin mereu expresii ca: asigurarea
ității, reducerea mentenabilității, este-
lustrială — preocupări la cota anului
izind calitatea produselor, funcționa-
fără greș și — de ce nu? — frumusețea

...cărămizi ale Academiei Române s-au
brașov?

...titul istoric reprezintă o prezență vie,
nu numai în orașul care i-a primit pe
cel Bătrîn și Petru Rareș, pe Alexandru
za și pe Eminescu, ci și în cetățile bătute
ni de pe meterezele Carpaților, în stră-
pămînt românesc al Țării Bîrsei, într-o
i ambianță și o anumită gravitate cărora
a vremii le-a conferit, parcă, o nouă

LA PROPRIU ȘI LA FIGURAT — ÎN INIMA ȚĂRII

...ar părea că județul Brașov de azi nu
ebuie prezentat. Îl cunoaștem toți,
ent în conștiința noastră prin locul
propriu și la figurat, în centrul țării;
amnă o industrie puternică, o pre-
tradiție culturală, un reper turistic.
și, cum ar putea fi definită personali-
dețului, cum se manifestă ea pe fun-
narilor prefaceri pe care le cunoaște

...îrsei a fost cîndva un imperiu al pădu-
îrsă, în traco-romană, însemna «piriul
cînelui». Azi cîmpia de sub munte a
o țară a recoltelor bogate, a cartofu-
itelor de rasă.

Intreaga țară?

La această întrebare, pe care am adresat-o
tovarășului Matei Gheorghe, secretar al Comi-
tetului județean Brașov al P.C.R., am primit
următorul răspuns:

— Nu văd cum am putea defini persona-
litatea județului altfel decît raportîndu-ne
la personalitatea oamenilor care trăiesc,
muncesc și se afirmă aici. Am să vă relatez
un adevăr simplu, acela că în marile unități
economice ale județului lucrează nenumă-
rate familii muncitorești de tradiție, oa-
meni ai muncii români, maghiari și ger-
mani, care formează adevărate școli de
ridicare profesională, de disciplină munci-
torească, de conștiință revoluționară. Ur-
mărind așezarea pe baze științifice a poli-
ticii economice, partidul nostru — în poli-
tica sa generală de ridicare armonioasă a
tuturor zonelor țării — a avut în vedere
și această condiție, acordînd clasei munci-
toare din județul Brașov sarcini de onoare
care au fost, aproape întotdeauna, îndepli-
nite exemplar.

— S-au petrecut metamorfoze specifice
în județ. Cum se resimt ele în viața social-
economică?

— Ample cercetări efectuate de specia-
liști, ca expresie a nevoii de întemeiere
științifică a deciziilor pe linia muncii de
partid și de stat, ne pun la îndemînă date
convingătoare în măsură să se constituie
într-o oglindă a mutațiilor de esență care

s-au produs la toate nivelurile: politic,
economic, material și spiritual. Brașovul
a devenit astfel o adevărată școală, o statie-
pilot a industriei constructoare de mașini din
România socialistă. Am în vedere nu nu-
mai industria de rulmenți a țării — fabrica
de la Bîrlad și, mai nouă, cea de la Ale-
xandria constituindu-se, la începuturile
lor, pe baza experienței transmise de către
oamenii muncii din Brașov. Iată însă că
acum, urmînd o recentă indicație a secre-
tarului general al partidului, se conturează
o acțiune similară: experiența și mîndria
constructorilor primului tractor romă-
nesc vor trebui să rodească pe meleagurile
Doljului, potrivit unor necesități noi. Am
parcurs un proces de creștere a complexi-
tății producției ca reflex al faptului că s-a
rezolvat în mod judicios punerea în valoare
a excepționalului potențial uman. O mani-
festare devenită tradițională, cum este cea
numită «Lauri», cinstește, an de an, cate-
gorii din cele mai diferite de creatori, de
la eroii ai muncii socialiste pînă la savanți
și inventatori. S-a vădit astfel, la ultima
ediție, că valorificarea potențialului uman
constituie o adevărată forță de producție, în anu-
mite uzine creșterile de producție pe se-
ma valorificării gîndirii creatoare fiind
chiar mai mari decît cele realizate pe
seama unor mari investiții. Considerînd
ponderea actuală a industriei brașovene,
«harta concurențelor» propuse de aceasta

în comerțul mondial — mă refer la succe-
sul tractoarelor, rulmenților, camioane-
lor, produselor industriei chimice și ușoare
— putem vorbi nu numai de vitalitatea
actuală a acestei industriei, dar și de o exi-
gență majoră față de propria ei dezvoltare,
exigență calității. Programul nostru con-
cret de perspectivă decurge de aici, județul
nostru îndeplinindu-și și în acest fel o da-
torie specifică, izvorită din adevărul că el
se află, cum spuneți referindu-vă la perso-
nalitatea sa, nu numai din punct de vedere
geografic în chiar inima țării. Am vorbit
pînă acum despre industrie; mă simt obli-
gat, abordînd chestiunea personalității ju-
dețului, să remarc și progresul agriculturii.
Toți factorii de care vorbeam au influențat
dezvoltarea acestei ramuri, evidențiindu-se
tendința organizării ei, în anumite domenii,
pe baze industriale și mai ales pe aceea a
specializării, potrivit condițiilor noastre pe-
doclimatice. Aceasta a dus la dezvoltarea
culturii intensive a cartofului, sfeclei, legu-
melor, precum și a zootehniei.

— Industria și civilizația sînt în strînsă
legătură, dar nu sînt identice. Care ar fi
deci particularitățile evoluției județului
din perspectiva civilizației moderne pe
care o edifică poporul nostru?

— Pornesc tot de la un fapt concret.
Învățămîntul universitar din Brașov este
consecința dezvoltării industriale, dar și
factor al acestei dezvoltări. Ne bucură că

Brașovul — în inima țării, florile — în inima Brașovului.

BRAȘOV

avem azi o rețea de învățămînt diversă, o rețea de instituții culturale cu prestigiu în conștiința publică, toate acestea constituind elementele unei puternice tradiții noi, dacă ne putem exprima astfel. Întregul sistem de învățămînt superior brașovean este o creație a partidului și statului nostru socialist; teatrele și revistele de cultură în limba română, maghiară și germană sînt, de asemenea, creații ale acestui timp. Studenții brașoveni, cadrele universitare, răspund cu abnegație și dăruire politică chemării partidului, îndemnului secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la necesitatea unei tot mai strînse integrări a învățămîntului și cercetării științifice cu producția. Brașovul și-a creat și o tradiție a învățămîntului profesional și este de datorită noastră, a celor de azi, să transformăm aceste școli în și mai înalte foruri de educație muncitorească. Aș mai da un exemplu: activitatea desfășurată de specialiștii Institutului de cercetări pentru cultura cartofului și sfeclii, privind crearea de soiuri noi și ameliorarea continuă a producției la aceste culturi, se va răsfrînge și asupra agriculturii din alte județe.

— Cartierele noi ale orașului, valorificarea potențialului turistic al județului, construcțiile social-culturale — în ce fel accentuează ele personalitatea județului?

— Brașovul a fost întotdeauna, și aceasta se știe în general foarte bine, nu numai un centru economic, ci și un centru științific și cultural tot atât de puternic. Sîntem preocupați să asigurăm, potrivit posibilităților materiale ale societății noastre, nu numai o continuitate, ci și o dezvoltare din acest punct de vedere. Vechiul Brașov a devenit un oraș modern, la cota cerințelor culturii și civilizației socialiste. Aparțin personalității sale prezente și viitoare salba de orașe-satelit din jurul său; de asemenea, stațiunile turistice, una dintre acestea, Poiana Brașov, urmînd aproape să-și dubleze capacitatea pînă la sfîrșitul anului viitor. Ne mîndrim cu fiecare nou tip de mașină realizată, dar și cu un festival de interes național și internațional ca acela al muzicii de cameră inițiat de revista «Astra», după cum în viitor sîntem siguri că alături de produse de cea mai bună calitate destinate exportului și consumului intern, se vor afirma, în continuare, cercetarea științifică, învățămîntul, creația literar-artistică. Astfel, potențialul turistic sporește, practic, intrucît cei care vor vizita aceste locuri vor cunoaște nu numai o natură minunată, ci și oameni deosebiți, o cultură capabilă să-i intereseze.

Spuneți, la începutul convorbirii noastre, că Brașovul nu mai trebuie prezentat, că realizările sale sînt binecunoscute. Știu că brașovenii se bucură de acest lucru, dar mai știu și că este în firea lor ambiția de a face mereu necesară prezentarea județului, tocmai datorită realizărilor pe care le obțin — a încheiat tovarășul Matei Gheorghe, secretar al Comitetului județean Brașov al P.C.R.

În acest context mai larg al problemelor care se pun și se rezolvă în județul Brașov trebuie evocate vizitele de lucru ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului. Cu prilejul acestor impresionante vizite s-au relevat succesele obținute în industria și agricultura județului, realizările pe frontul formării unei conștiințe înaintate, în învățămînt, artă și cultură, în munca de educație politică și s-au concretizat importante concluzii de interes practic pentru activitatea pe linie de partid și de stat.

O REPLICĂ MODERNĂ A VECHEI CETĂȚI A FĂGĂRAȘULUI

Mutațiile sociale pe care le presupune dezvoltarea industrială accelerată a județului și-au găsit o reflectare în remarcile pline de miez ale directorului Combinatului chimic-Făgăraș, inginerul Teodor Șuteu:

«Înainte de a discuta despre combinatul nostru, despre rosturile lui sociale și nu numai economice, în zona Făgărașului, îngăduiți-mi să vă spun, în câteva cuvinte, cum stăm cu planul. Fiindcă, la urma urmei, aceasta e cartea noastră de vizită, ca și a oricărei alte întreprinderi din țară. Stăm bine: la sfîrșitul acestui an contăm pe un avans de 125 de zile în cincinal, deci de circa patru luni. Planul de export pe întreg cincinalul l-am îndeplinit la 1 mai și dacă lucrurile vor merge tot așa, pînă la sfîrșitul anului viitor vom mai face poate, la export, încă un cincinal!

Aș mai vrea să subliniez că 70% din producția combinatului reprezintă unicate pe economia

națională și că surplusurile de producție le-am realizat fără lucrări de investiții. Un singur exemplu: instalația de anilină — cercetare, proiectare și execuție 100% românească! — a fost proiectată inițial pentru 6 500 tone pe an, dar acum reușim să obținem 9 000 tone, fără investiții adiționale.

Combinatul nu înseamnă însă numai anilină, bachelită, lianți și cite altele, ci și un ferment de civilizație. Îmi place să vorbesc despre acest fapt, deoarece, după cum poate știți, noi am constituit nu demult obiectul unui cuprinzător studiu sociologic. S-a stabilit astfel că zona de influență a combinatului cuprinde nu mai puțin decît 62 sate. Practic, noi «acoperim» întreaga depresiune a Făgărașului.

Navetiștii, grosul mîinii noastre de lucru, sînt muncitorii noștri cei mai stabili. De ce? Economii mai buni decît țărani nu cunosc, iar ei, țărani, navetiștii, muncitorii noștri, văd că întreprinderea «merge bine», că munca în uzină îmbinată cu cea din agricultură, a membrilor familiei care au rămas acasă, reprezintă o cheie a bunăstării. «Aia-s cu mîncarea; ăștia-lă cu banii», așa se spune la noi; cu alte cuvinte, în aceeași familie «cîrge veniturii» și din industrie

Turiiștii care se perindă an de an, în număr crescînd, la Poiana Brașov — ca și în alte centre turistice montane — nu se mulțumesc cu hoteluri confortabile și restaurante elegante; ei doresc să se plimbe, să se distreze, vor teleferice, pîrtii de schi, ștranduri. Este un adevăr simplu de care astăzi s-au convins și diriguitorii turismului din județ.

și din agricultură. De cînd combinatul a luat extinderea pe care o cunoașteți oamenii zic: «America a venit la noi». De ce? În perioada antebelică, gonit de mizerie, mulți țărani și muncitori din partea locului își luau lumea în cap. Își încercau norocul în alte regiuni ale țării sau peste hotare, pînă hăt-departate în America, în căutare de lucru, de condiții de viață omească. Acum le au pe toate la ei acasă. Sociologii au discutat cu sute de oameni. Iată citeva declarații semnificative: «De cînd a luat ființă Combinatul chimic-Făgăraș nu s-a mai dus nimeni din Ludușor în altă parte, lucrează la combinat». «Doar două-trei familii dacă mai sînt în Hîrseni care au rămas în afara combinatului. Fabrica i-a ridicat». «Între 1936 și 1939 am fost membru în Consiliul Făgărașului. Pe atunci orașul avea o populație de 6 500-7 000 locuitori. Acum sîntem aproape 30 000. Toți prin fabrică au venit. Fabrica a ridicat foarte tare orașul». Cuvinte simple, nemeșugite, care oglindesc transformările sociale profunde produse de mindra cetate a chimiei, replică modernă a vechii Cetăți a Făgărașului.

BARIERELE RIGIDE CAD, EXAMENUL UNIVERSITAR SE CONTOPEȘTE CU EXAMENUL VIETII

«Brașovul, al doilea centru industrial al țării — iată o realitate care ne obligă și pe noi, universitarii, să găsim formele cele mai adecvate integrării învățămînt-cercetare-producție — ne-a declarat profesorul doctor docent Radu Bogdan,

rectorul universității.

Experiența universității brașovene prezintă unele aspecte nu lipsite de interes în acest context. Acum doi ani, Catedra de automobile și tractoare s-a mutat, la propriu și la figurat, la Institutul de cercetare și proiectare pentru automobile și tractoare, așadar în miezul producției. Catedra de tehnologie a construcțiilor de mașini, mutată și ea la Întreprinderea de tractoare, va fi instalată începînd din această toamnă în cadrul noului Centru de învățămînt-cercetare-producție al Universității și Întreprinderii de autocamioane-Brașov.

Cum va arăta noul centru? La parter se vor afla laboratoare de mașini-unelte agregat pentru încercări de tipuri și omologări, iar la primele două etaje — atelierele de proiectare ale întreprinderii și ale universității, unde vor lucra cot la cot proiectanții, cadre didactice și studenții din anii IV și V. Acolo veți găsi alături planșete de proiectant și planșete de student... Cu alte cuvinte, studenții din anii superiori lucrează în producție încă înainte să părăsească băncile facultății! Teme de proiectare de subansamble vor fi împărțite pe grupe de studenți și grupe de proiectanți, sub direcția conducere a cadrelor didactice și a șefilor de proiect, astfel încît toți împreună vor proiecta agregate complexe. Prezența proiectantului de meserie dă conținut practic întregii activități, în timp ce studenții și cadrele didactice încorporează me-

știlor, tot ei urmînd să realizeze și pla producție proprii.

lăți cum prind viață în universitatea indicațiile partidului privind integrarea țămînt-cercetare-producție. Ce așteptăm la aceste inițiative? Să sădăm în studenți imaginației creatoare, să mărim simțul responsabilității, să le dăm satisfacția de rodul muncii lor încă din facultate sfîrșește facultatea și unde începe viața adevărată? Barierele rigide cad, ex universitar se contopește cu examenul

PE PLANȘETĂ, BU

A vorbi despre județul Brașov fără a mentiona turismul pare la fel de absurd ca Via Grinzing.

«Pînă nu demult se considera la noi că construit hoteluri și restaurante ai făcut Nicidecum! Casa și masa nu constituie auxiliar. Oamenii nu vin în munții Brașov — în unele cazuri de la mii de kilometre — doar ca să mîncească și să doarmă să se miște, să se recreeze, să facă laț de ce noile dotări turistice în județ — și nu numai aci! — trebuie puse sul semn al agrementului, recreării și sport observă, pe bună dreptate, inginerul G. Neagu, directorul «Proiect-Brașov»-ulu

«La Poiana — arată în continuare în torul nostru — sînt în execuție trei hot aproape o mie de locuri, care vor fi te pînă la sfîrșitul anului 1975, iar în ci viitor se vor da în folosință încă vreo dot locuri. Dar, cum spuneam, aceasta nu e s La anul va începe la Poiana și execuția un lucrări de agrement: un așa-numit centr funcțional (club, jocuri mecanice, popici; restaurant de mare capacitate pe malul o piscină, noi pîrtii de schi, o nouă te spre Postăvarul, teleschiuri etc.

Aș vrea să spun cite ceva și despre P cel lipsit de mari hoteluri confortabile cursul acestui cincinal își vor deschide două hoteluri: pe Cioplea și în vec «Rozmarin»-ului, iar în cincinalul viitor 1 jocuri — deci echivalentul a patru hot vor aștepta turiști. Deci și Predealul s ora înnoirilor.

Cu ce se mai ocupă Institutul « Brașov» pe linie turistică? Avem pr intense legate de dezvoltarea complexă, turistic, a masivului Bucegi. Este un pr largă respirație, pe care vă invit să-l c aparte, ceva mai tîrziu în vară. Așadar, zent, pe planșetă, Bucegi...»

RECEA LA ORA ASFAL

Înainte de a încheia periplul în acest care-l credeam binecunoscut, dar ca rezervat multe surprize, aș dori să m popasul în comuna Recea. El m-a pus fa cu un tulburător fapt de viață: satul bu la ora asfaltului.

«Dacă ar fi să caracterizez momentul se află comuna, aș spune că am ajun asfaltului, a trotuarelor — ne-a asigurat comunei, David Pirvulescu. Să nu fi din aceasta că n-am avea problemele no producție. Îndeosebi ne preocupă pași elaborat un plan, eșalonat pe mai m de defrișare și parcelare, pentru tre pășunatul rațional. Înutil să subliniez im economică a acestei acțiuni, să evoc t zootehnice ale județului, pe care treb onorăm.

Și totuși, cred că asfaltul își păstrează in ță sa. La urma urmei, și romanii tot murile începeau! Noi am terminat a drumurilor care leagă Recea de alte sa tînd comunei: Săscior, Gura Văii, pînă la 23 August va fi completat și pînă la Dejani. Urmează la rînd Săvăstre — și lîngă Brașov există un lași! — ast în scurtă vreme între toate așezările comunei se va circula pe șosea asfaltată. 1980 și străzile comunei vor fi asfaltate construi trotuare. Eu consider acest fa sebit de important. Altfel se simt într-o localitate rurală cu trotuar. El semnifică o schimbare de mentalitate, urban satului, care, firește, rămîne — și să rămînă — tot sat! Aspectul urban est tuat și de ceea ce aș numi epidemia: Toți își fac băi la noi! Dacă nu au apă în casă, atunci cu hidrofoare! În 90% din casele comunei sînt noi sau r multe din ele sînt, pur și simplu, e Unii rid pe sub mustață: cei din Re ambițioși! De fapt, nu e vorba de ambi putere economică, acesta-i tot secretul! Secret îmbrucător care vorbește, fel de pregnant ca vrafuri de statistici, traectoria pe care o străbate azi jud inima țării, vechiul pămînt românesc care George Oprescu spunea odată că «o frumusețe pe măsura omului».

LIONEL NIȚES

Amem un cer și un pământ

de a fi forme și culori puse în anumite cromatice, înainte de a fi un cer și un sau o madonă, sau cocoșul și găina, e acele flori singulare, care își trăiesc tăcută pe pinze, pictura lui Constantin te iubire și patimă. Noi avem un pământ pe care el le poartă cu sine în lunga călătorie o face prin lumea picturii, o călătorie i aventură, nici evadare spre frumuseți ci totdeauna un drum cu amintiri prin etern românesc. Cîteodată, privindu-i e, îmi amintesc de acel corifeu ardelean în traistă istoria nației, pentru că și el eu cu sine acel Maramureș al țaranului, irile care urcă încet și sigur spre cer, cu ui risipite, unde mîndrele porți deschid totdeauna o lume, cu ceasurile acelor unde clopote mai vestesc că moșnegii i vecerniile că nopțile vin. Pictura lui nu despărțită de eternitatea acelor pămînt-structurile și repertoriul de forme care sc tezaurul spiritual al acelui Nord mîpentru că sufletul artistului nu se îndecît rareori de imaginile lui. Cînd în lui Dipșe apare un personaj feminin, nd, de pildă, o vînzătoare de mere, ea se prin acea catrință vîrgată, în care albas-berneală și roșul zmeurii o integrează spațiu geografic și etnografic definit. Și e coborîtă din cerurile sale hieratice t și nu e decît o țarancă-mamă, o sfință Uneori chiar florile primesc o organizare țională mai puțin obișnuită, ele închipu-struț», penaj fastuos atașat la clopurile de tineri.

Dar Dipșe nu reproduce pur și simplu o natură de care se simte atașat și care persistă mereu în memorie. Pictura sa este în același timp o meditație sfioasă despre starea lumii. Privind cerurile peisajelor sale vom observa că ele nu sînt un cîmp al norilor sau infinitului în care privirile se pierd, ci un spațiu decorat cu motive ornamentale, linii care se organizează concentric și își au focarul în necuprins, ori briuri-cărări care se nasc și se perpetuează prin propriul lor ecou. E un cer conceptual, metafizic, o prelungire voită a peisajului, pentru că Dipșe, la fel ca și țaranul filozof, mai crede în acea unitate naivă a universului: acolo e locul soarelui care poate fi personificat, acolo e cuibul ploilor care pot fi descrise, acolo e acel ceva care nu se vede, dar există, e locul moșnegilor plecați. Circulă apoi prin această pictură și simboluri adoptate de gîndirea naivă seculară (cocoșul și găina care simbolizează fertilitatea cuplului) sau altele re-luate din tezaurul imagistic universal cum sînt acele Madone desacralizate care închipuie eterna maternitate.

E o pictură fără convulsii în care s-au instaurat calmul și beatitudinea generate de o anumită ordine a formelor, pentru că pictorul nu descrie, nu ține un discurs despre realitate, ci el își aminteste de ea și o recompune rațional, premeditîndu-i imaginea. Doar cromatica vie, directă și neorchestrată trădează temperaturile afective ale rememorării. Pentru că Dipșe pictează așa cum îi dictează sufletul, iar sufletul poartă la rîndul lui patima celor trăite și văzute.

CORNEL BOZBICI ■

Candelabru primăverii.

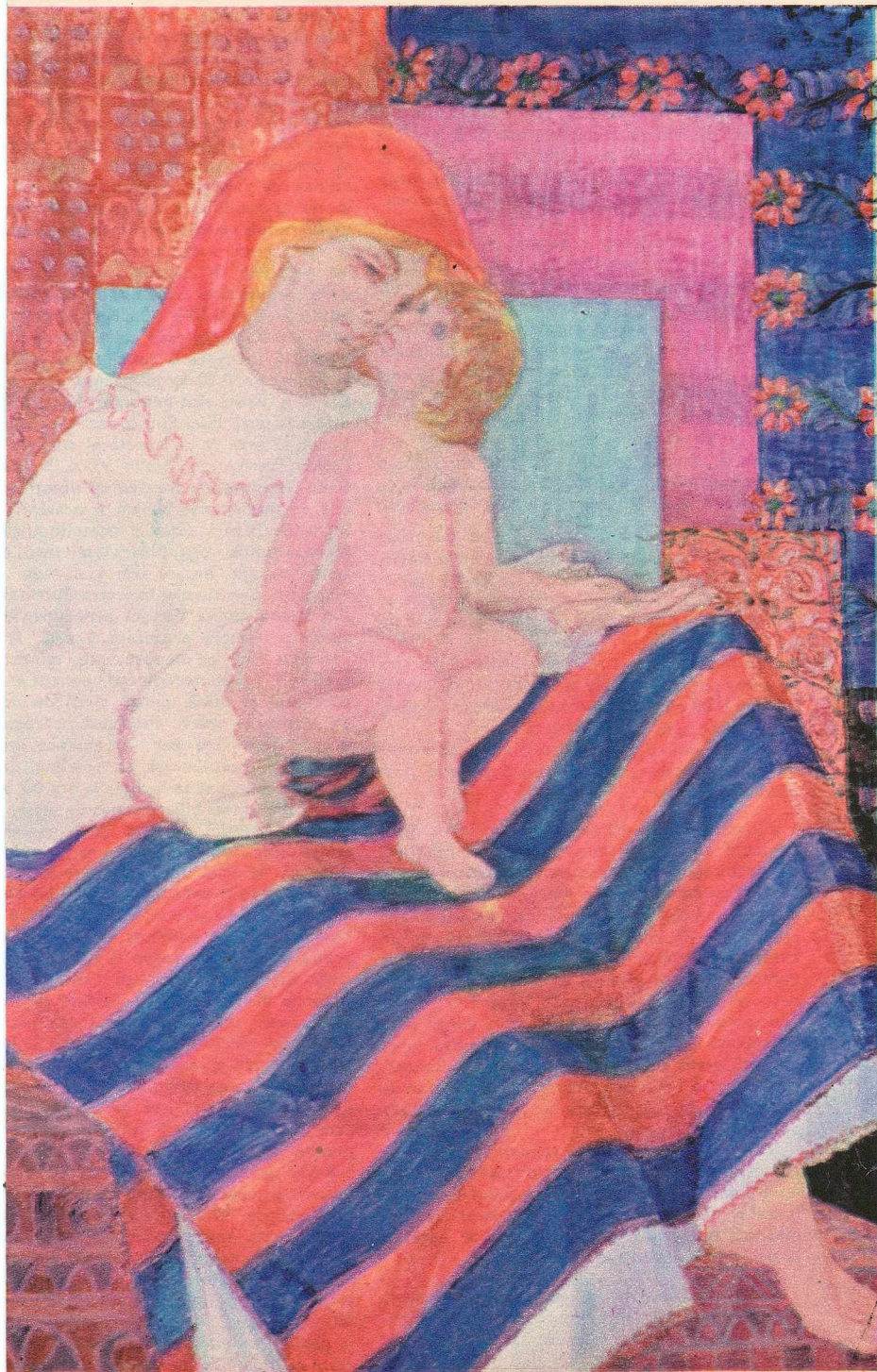
Buhe.

Casa.

itate.

POLUAREA FOLCLORULUI

de la prejudecată la realitate

Uneori mă minunez dându-mi seama cât de mult își schimbă omul ideile, se dezbară de prejudecăți, de-a lungul timpului. Când începusem să mă preocup de folclor alegeam dintre cîntăreții satelor pe cei care erau neștiutori de carte. Gîndeam că aceasta ar fi condiția esențială a bunului păstrător de folclor. Pentru vremea aceea, asemenea concepție nu era chiar neîntemeiată. De prisos să amintesc că acum peste patru decenii cîntăreții analfabeți nu trebuiau căutați cu lumina. Împreună cu profesorul meu, Constantin Brăiloiu, mai aveam o rezervă și în privința corurilor sâțești. Ne era teamă că prin introducerea cîntării polifonice (pe mai multe voci), sâțenii se vor depărta de la cîntarea pe o singură voce (chiar în grup) ce formează o însemnată caracteristică a practicii muzicale a poporului nostru.

Prin urmare nu numai «drumul de fier» ar fi dus, după noi, la pieirea tuturor cîntecelor, cum o gîndise Eminescu, dar și o acțiune de culturalizare ar fi putut contribui negativ la păstrarea acestui tezaur.

Astăzi, dimpotrivă, cu lumina trebuie să-i dibuiești pe neștiutorii de carte și cu toate astea, bucuriile folcloristului continuă să fie mari. Vreau să împărtășesc doar una din nenumăratele surprize și satisfacții pe care am avut prilejul să le trăiesc în ultima vreme, exemplu care infirmă categoric păreri mele de odinioară, păreri care pînă la urmă nu erau decît o reflecție a stărilor din țările înaintate și industrializate în care folclorul ajunsese la o formulă convențională, lipsită de viață. Dealtfel, aceste păreri erau generale, aparținînd și celorlalți oameni de știință de pe alte meleaguri.

Pentru a intra în subiect vreau să amintesc de acțiunea puternică ce poate fi întîlnită în cel mai umil sătuc în vederea sărbătoririi a 30 de ani de la eliberarea patriei. Cine a luat cunoștință din ziare de pregătirile uriașe ce se fac în vederea acestui mare eveniment a aflat că peste 600 000 de artiști amatori își vor aduce obolul lor artistic. Cifra e impresionantă dar e doar o cifră. Mai impresionant este să-ți vezi pe oameni la lucru pregătindu-se să arate și altora frumusețile artistice ale regiunii. O fierbere și un interes ce nu pot fi așternute pe hîrtie au transformat țara într-un adevărat laborator artistic. Un minut laborator. Competițiile care au luat proporții neîntîlnite, cu care ne întîlnim regulat la emisiunea «Cîntare patriei» au deschis un interes atît de mare în lumea satelor încît întreaga regiune a cărei formație corală se prezintă la concurs vibrează. De la cel mai tînr pînă la cel mai bătrîn. Ei stau cu ochii ațintii pe micul ecran, comentează, participă sufletește și, bineînțeles, cînd formația lor ajunge să fie «punctată» la maximum, mîndria, entuziasmul și bucuria generală nu cunosc margini. Caut să-mi imaginez cum aș fi reacționat, cu cîteva decenii în urmă cînd cineva mi-ar fi înfățișat asemenea tablou al viitorului. Sînt sigur că eu, împreună cu alți specialiști am fi fost convinși că în asemenea împrejurări «s-a zis cu folclorul» (iertată fie-mi expresia folclorică).

Acum cîteva zile mă aflam la Satu Mare Neobositul profesor Traian Ursu, directorul Casei de îndrumare a creației populare, împreună cu Petre Vacarciuc, cel în a cărui grijă stă soarta cîntecului popular din regiune, îmi dau prilejul să cunosc unii cîntăreți din Țara Oașului și de pe valea Chioarului, pe păstrătorii cu sfințenie ai buneii tradiții a cîntecului străvechi. Aflu în aceeași vreme că

profesorul și compozitorul Vacarciuc instruieste și corul din satul Roșiori, care în ultima vreme a cules laurii celor o sută de puncte la «Cîntare patriei». Sînt vecini cu vestiții coriști din Ardușat, pe care se străduiesc să-i depășească. Mă interesa cu atît mai mult cu cît coriștii sâțeni au în repertoriul lor cîteva lucrări izvorite din folclorul local: *Nunta oșănească* compusă de P. Vacarciuc și compozitorul baimărean Liviu Berlan și *Jocul miresii din Oaș* de P. Vacarciuc.

Am plecat cu mașina. Nu mică mi-ă fost mirarea cînd mi-am aruncat ochii pe catastră ținut sub braț de către Vacarciuc. Frumos liniate, paginile conțin evidența celor mai reprezentative melodii și a celor mai buni interpreți din satul Roșiori. Prin urmare dirijorul corului îmi servește, cum se spune, «pe tavă», întreaga comoară a folclorului muzical din sat. Al cîntecelor pe care cu deosebită grijă le-a cules, le-a înregistrat pe bandă de magnetofon și care au intrat în arhiva Casei de îndrumare a creației populare de la Satu Mare. Gîndesc că orice comentariu asupra acestui minunat fapt, ilustrînd contemporaneitatea noastră, e de prisos.

Cînd am ajuns în sat turna cu găleata. Toată noaptea a plouat. Oprim mașina în fața casei președintelui Consiliului popular. Cu cizme înalte, plin de noroi, cu albul ochilor înroșiți de nesomn ne roagă să-l iertăm că îl găsim într-un asemenea hal în zi de sărbătoare. Era duminică. Toată noaptea tuptase muncind din greu pentru a salva cinci gospodării peste care năvăliseră Someșul. Alături de oamenii căzuți în necaz luase măsurile reclamate de împrejurări reușind să oprească revărsarea apelor. Ne-a pofit în casă și — cu toate protestele noastre — ne-a cinstit cu o gustare stropită cu nelipsita «horincă», neînțelegînd să abdice, nici în aceste împrejurări, la obligațiile ce-i reveneau în calitate de gazdă.

Ne-a dus să ascultăm pe cei 95 de coriști, femei și bărbați între care cel mai bătrîn avea peste 70 de ani. Grav accidentată la un picior, una dintre cîntărețele cele mai bune a depus mari eforturi venind cale lungă schiopătînd, spre a nu văduvi corul de partea solistică. Îmbrăcați în frumosul lor port, coriștii, nepierzînd o clipă din ochi mișcările dirijorului, cîntau de parcă ar fi ofițierii cîntecului. După ce am înregistrat din repertoriul coral lucrările cele mai reprezentative, ogîndînd, la alt nivel, folclorul satului, am avut cea mai mare surpriză: dintre coriști s-au desprins cîntăreții care, în cel mai curat stil, mi-au cîntat cînteculele cele mai frumoase, învățate de la părinții lor, cîntece pe care ei le poartă în suflet drept zestrea cea mai de preț. Voci frumoase, impresionante, m-au purtat pe aripile trecutului reimprespătîndu-mi amintirea cîntărilor care odinioară, cu foarte mulți ani în urmă, mi-au incîntat tinerețea. Alături de noi, un om impozant, proaspăt bărbierit, frumos îmbrăcat, dădea sfaturi oamenilor, se agita căutînd să le fie de ajutor. Era președintele Consiliului, întinerit, de nerecunoscut, plin de viață. Participa cu trup și suflet la buna desfășurare a activității artistice din sat, uitînd că trecuseră 48 de ore de cînd nu închisese ochii. Am învățat multe lucruri în satul Roșiori din comuna Valea Vinului, pricepînd în aceeași vreme și motivele binecuvîntate pentru care de 17 ani, fără întrerupere, tovarășul Buda este mereu ales să conducă treburile obștești. **HARI BRAUNER ■**

CIRCULAȚIA RUTIERĂ

actualități de sezon

Cîteva accidente cu urmări tragice întîmplăte în ultimele zile arată o dată în plus cît de impor-

tant este ca șoferii să cunoască sectoarele dificile, punctele periculoase ale drumului ce urmează să-l parcurgă. Cîți conducători auto profesioniști sau amatori se documentează studiînd hărțile, cerînd informații asupra traseului pe care urmează să călătorească? Trebuie să recunoaștem că foarte puțini.

Acum 10—15 ani, pe serpentinele Feleacului aveau loc frecvent accidente grave.

De atunci elementele geometrice ale drumului au fost simțitor ameliorate, iar semnalezarea mult îmbunătățită, dar Feleacul rămîne încă un sector de drum dificil pe care covârșitoarea majoritate a șoferilor trebuie să circule cu deosebită prudență.

Sînt însă conducători auto care cred că performanțele tehnice foarte ridicate ale automobilelor moderne pot învinge orice dificultate a drumului. Slăbirea vigilenței în conducerea autovehiculelor, ignorarea «punctelor negre» ale drumurilor și fetișizarea frînelor și stabilității mașinilor joacă acum, în plin sezon automobilistic, multe fete șoferilor imprudenți.

Indrieș Aurel cobora zilele trecute Feleacul la volanul unui autotren. Nerealizînd frînarea și cu ajutorul motorului, așa cum se impune în cazul pantelor pronunțate, I.A. a suprasolicitat sistemul de frînare a mașinii care pînă la urmă a cedat. Trecătorii au declarat că în timp ce autotrenul cobora panta ca o nălucă, din roțile mașinii ieșeau flăcări. Nemaiputînd fi controlat, autovehiculul a lovit puternic o Dacia 1300 care venea din sens contrar, a părăsit partea carosabilă, a traversat trotuarul (pe care din fericire nu era nimeni), intrînd cu toată forța într-un transformator electric. Coliziunea a provocat aprinderea instantanee atît a transformatorului electric, cît și a autovehiculului. Trei ocupați au fost cuprinși de flăcări, decedînd prin carbonizare, iar șoferul și o pasageră au reușit să se salveze. (Se află internați în spital în stare gravă).

Chiar pe timp frumos, cînd drumurile sînt uscate și aparent nu pun probleme, nu ignorați punctele dificile ale șoselelor care se pot transforma lesne în adevărate capcane pentru cei imprudenți!

Multe, foarte multe accidente se datoresc nereducerii vitezei în locurile unde regulamentul de circulație impune expres acest lucru. În primele cinci luni ale anului s-au înregistrat din această cauză 214 accidente grave, soldate cu 90 de morți.

Sînt încă numeroși automobiliști care nu știu că pentru autoturismele cu capacitate cilindrică pînă la 1500 cm³ viteză maximă admisă în afara localităților este de 80 km/oră.

Pentru a aminti șoferilor acest lucru, aparatele RADAR au început să înregistreze vitezele și în afara localităților.

Zilnic, circa 50—80 de tamponări între autovehicule au drept cauză încălcarea regulilor de circulație privind poziția autovehiculelor în timpul mersului. Foarte frecvent, vedem cum mașini ce circulă pe banda de lingă linia mediană trec brusc în diagonală pentru a ajunge pe culoarul învecinat trotuarului destinat autovehiculelor care virează la dreapta. La fel de des, cei care se deplasează lingă trotuar își aduc aminte că trebuie să vireze la stînga și în consecință întorc brusc volanul la stînga, provocînd derută pe culorile respective. Recent, o asemenea manevră ireponsabilă a dus la o coliziune în lanț în care au fost angrenate 9 autovehicule.

Că șoferii care recurg sistematic la asemenea manevre sînt lipsiți de educație rutieră, și poate nu numai rutieră, e clar. Paradoxal este însă faptul că respectivii nu se gîndesc la ei, la mașinile lor, la faptul că într-o bună zi ar putea fi făcuți «zob» de vreun confrate...

Pe toate drumurile țării, explozie de biciclete. Bine, foarte bine! În primul rînd pentru sănătatea celor care le folosesc. Este însă total greșit să se creadă că atunci cînd biciclistul circulă încadrat din toate părțile de mașini poate

ignora niște reguli de care putea să seamă acum 20—30 de ani, cînd pe mu-

muri autovehiculele reprezentau o apar-

Bicicliștii care virează la stînga inst-

fără să se asigure, fără să semnalizeze, t

circulă cu nonșalanță pe centrul benz

alții care fac slalom ocupînd două c

toți inconștienți de pericolul care îi p

reprezintă din păcate o realitate pe mu

muri, în special în zilele de sîmbătă dup

și duminică. Va fi imperios necesar ca î

regulilor de circulație specifice bici-

mersul corect pe asemenea vehicule s

zinte în viitor punctul forte al progr

instrucție și educație rutieră în școlile

gradele. Vom avea de cîștigat cu toții și î

rînd tinerii bicicliști.

Colonel VICTOR BI

CRONICA OREI ZERO

și uite așa trec nopțile

Rar am văzut o mare atît de necl

aceasta de acum, de la începutul sezon

val, ca să-i zic pe nume. Ogîndă. Ogli

fectă, rece și neclintită, de parcă pămî

învirti cu ouă de colibri în poală. M

curenți, fără flux și reflux, cum știm de

cile școlii, fără meduze... nimic. Lac

de la picioarele mele pînă undeva

Valuri, nici măcar pentru o fotografie

Apa a devenit mai primitoare în ultim

în sensul că s-a încălzit binișor, dar

întîrzie. În noaptea aceasta este o lin

adormire pe țărnul mării ca în altarele

Duhurile fîntinilor se plimbă pe sub

înjumătățită și își preling umbrele (sc

sub obsesia neonului risipit) pe arbori

muși și răcoși. Așa e. Dar cînd ai o d

măsele cinstită ca aceasta care mă se

la rădăcina osului și cînd știi că pe

(poate nici pe departe) nu există un

stomatologic (cu program non-stop ca

din Neptun) care să sperie durerea, și

că nu numai în cărți vechi s-au despică

tesme și valurile s-au înălțat mugind.

la farmacia de noapte pe care o aflui arunc

într-o birjă și cumpăr algocalmin și st

Beau două tablete, apoi, după vreo oră

că durerea nu se clintește, vreau să

doza. Un simț de conservare care î

funcționa, deși era ora înaintată, mă î

să consult contraindicațiile. Trebuie

bolnav de mialgii, oligurii, enterite,

să nu ai modificări ale tabloului sang

limfogramulatoză inghinală subacut

la risc. N-oi avea tocmai eu toate

iau pastilele în palmă. Citesc totuși

de întrebuintare. Doza zilnică obișnuit

adultului este de 0,10 g -0,20 g /kg corp

pînă la 0,60 g /kg corp pe zi. Făcînd o

băbească, am ajuns la concluzia că la 80

ar veni cam 0,50 kg sulfamide. Mai bi

Cu 50 g vodcă sînt mai sigur. Intru la l

internațional. Plin. Sînt invitat de resp

Bucur să asist la un spectacol cu Trio

Doina Patrichi și Ovidiu Vilcu, Crist

Radu Teodorescu, imitînd cu umor to

cile de mașini plus fanfară și orăcănii;

înghițind flăcări, Gabriel demolîndu-se

într-un număr yoga; Nicu Dumitrescu c

temperament într-o sală civilizată,

distracții. Costumele, mișcarea, lumini

tica spectacolului denotă preocupările

zatorilor pentru acuratețe și artă. A

Perinița. Plec pe neobservate, minat

treburile mele cronicărești, pentru a

cu ceasul în mînă, pulsul vieții de ne

pe țărnișele mării. Pe faleză, perech

dragostii — așa par — alunecă îm

în noaptea netulburată. La bowling, u

gramul trebuia să se încheie la ora 00, a

Jocuri mecanice, biliard, tenis de masă.

au tras oblonul. În fața unui «quick

aceiași dulci copii dintotdeauna care își

norocul. Își cad trei potcoave pe c

discuri — te-ai procopsit cu 150 lei de

leu. Dar cad? La aceste jocuri totul este

Norocul a fost codificat în portocal

prune, stele și potcoave și introduși î

lator. Cîștigi tu, dar cîștigi și mașina de

Și ea nu merge la noroc. Bărbați cu ch

în concediu, vor să se mai distreze forți

norocului. Își schimbă bancnotele în r

le adună apoi cu șapca din spatele pot

și pleacă într-un tîrziu, fluierînd. În sal

se joacă ping-pong, sus biliard, space

Este trecut de ora 1 noaptea și din

puncte se auzeau muzici. O Dacia

5-B-511 oprește la semnul discret făc

indivizi și pleacă scrișnînd din pneuri ca

film polișt. 80 la sută din locurile li

sînt ocupate, spune un birjar. Peste o să

nu o să mai ai unde să arunci un ac. Îmi

rec pentru durerile mele ceai de mușeșel. C

Neputînd dormi, am așteptat răsăritul :

Nu eram decît eu și cîteva siluete de

în căutare de garizi. Soarele, după ce a

cerul de deasupra mării, a ieșit din apă, ar

a alge și a foc... **COMAN ȘC**

ce am vrut eu să demonstrez consătenilor mei am demonstrat...

Balint Andrei, președintele Cooperativei agricole de producție din Săcelele Brașovului, este un bărbat voinic, ba chiar foarte voinic, la vreo 50 de ani. Fiu de țărani, nepot de țărani, strănepot de țărani. Nu știe ca vreun străbun de-al său să fi avut altă îndeletnicire decât munca pământului și creșterea vitelor. Numai el, Andrei, a încercat să o rupă cu țărânia. La vârsta când se deprinde o meserie, a părăsit casa părintească, a ajuns la București și a ucenicit la un meșter zidar. Când a venit vremea, s-a dus să-și facă stagiul militar. La terminare, s-a întors în sat și destinul țărănesc al neamului Balint din Săcele și-a reînnoțat firul. Andrei, fiul rătăcitor, a luat pe umeri gospodăria părintească.

În anul 1959, când țărani din comună au făcut primii pași, timizi încă, spre un nou chip de organizare a vieții lor, întemeind o întovărire, l-au ales ca președinte pe Balint Andrei. «Încă de atunci — spune el — mi-am propus să dovedesc agricultorilor din Săcele că dacă ei vor, pot să trăiască mai bine, fără grija zilei de mîine și pentru viitorul copiilor, dar că de muncit, musai e să muncească...» Această idee, pe cît de simplă pe atît de fecundă, a urmărit-o Balint Andrei cu îndărătnicie și cutezanță, cu ireductibilă credință în reușită. În tot ce a făcut, în tot ce a izbutit și chiar atunci când a greșit, Balint s-a bătut pentru ideea lui încăpățînată. În anul 1962, săceleii au hotărît cooperativizarea, iar în anul 1964 cele trei foste gospodării agricole s-au unificat în ceea ce azi poartă numele de Cooperativa agricolă de producție Săcele. Pămînturile reunite cuprind nu mai puțin de 8 000 hectare teren arabil, pășune, fîneață. Președintele cooperativei, de la înființare și pînă azi, după fiecare nouă alegere, e tot el, Balint Andrei. «De nu mai pot scăpa odată de preșidenția asta» — se văicărește el uneori. O spune, dar nu o crede. Nu că ar alerga după titluri și funcții ci pentru că «preșidenția asta» este, de fapt, un fel al lui de a trăi și de a-și cheltui, în folosul obștii, o neobișnuită energie, o inteligentă ascuțită, un spirit de inițiativă și chibzuială gospodărească mereu în cercetare de nou și folositor. Cei din jur i-au intuit puterile și nu s-ar putea spune că le lasă să lîncezească. Iată cum ar arăta, tipărită, cartea de vizită a lui Balint Andrei: membru în biroul județean P.C.R. Brașov, membru în Comitetul orașenesc P.C.R. Săcele, membru în Comitetul executiv al Consiliului U.N.C.A.P. și vicepreședinte al Consiliului U.J.C.A.P., membru în Consiliul Suprem al Dezvoltării Economiei Naționale, vicepreședinte al Consiliului județean al oamenilor muncii de naționalitate maghiară (a fost și delegat la recentul Congres F.U.S.), președintele unei asociații intercooperatiste, deputat în Consiliul orașenesc Săcele... Dacă mi-a mai scăpat cumva o demnitate, îl rog pe tovarășul Balint să mă ierte.

Cît despre făgăduiala făcută săceleților, și-

nutu-s-a oare Balint de vorbă, ori ba? Să vedem ce se poate desprinde din cîteva date: față de anul 1964, valoarea totală a proprietății obștești a săceleților a crescut de două ori și jumătate; veniturile bănești — de două ori; producția globală — mai mult de două ori. Printre alte contracte de vînzare către fondul centralizat de stat, s'au consemnat doar două din anul curent: 9 408 tone de cartofi pentru sămînță și 1 368 tone de legume. În fine, merită menționat că de cînd s-a înființat și pînă azi cooperativa n-a luat credite de la stat nici un bănuș.

Cifrele vorbesc de la sine, dar nu spun totul. În orice caz, nu spun nimic despre greutățile cu care au avut (și mai au încă) de luptat săceleții și președintele lor. Dublarea în răstimp de 12 ani a proprietății și veniturilor obștești s-a făcut în ciuda unei continue lipse de brațe de muncă. Brașovul, colea, la o aruncătură de băț, Brașovul cu uzinele și fabricile lui ispititoare, absoarbe întruna, ca o pompă, muncitori din satele învecinate, în special oameni tineri. În 1964 cooperativa număra 1 400 brațe de muncă, astăzi are doar 890. Întronarea spiritului de disciplină, încadrarea formațiilor de lucru cu oameni capabili (în 12 ani nu s-a schimbat nici un brigadier, nici un magazioner), introducerea micii mecanizări în zootehnie (uneori foarte ingenioasă ca, de pildă, construirea unui teleferic, lung de 1 100 metri pentru coborît bidouanele cu lapte dintr-un loc situat în munte, fără căi de acces), importante realizări pe plan social pentru atragerea de muncitori, măsuri chibzuite de angajare în campanii a zilierilor, iată, foarte pe scurt, metodele cu care gospodării din Săcele izbutesc să împingă mereu înainte cooperativa lor, în criză endemică de brațe de muncă. «Cu inginerii — obișnuiește să spună președintele — mă mai descurc; îi găsesc eu cînd îmi sînt de trebuință. Mai greu e cu ciobanii...»

Spun unii despre Balint Andrei că ar fi cam gălăgios în ședințe. De fapt, lui nici nu-i plac ședințele, dar dacă e chemat se duce și dacă se duce nu stă acolo de pomană. Spune pe nume ce lucruri nu-i sînt pe plac și-i arată cu degetul pe vinovați. Dornic de tot ceea ce e nou și folositor, Balint nu se dă în vînt după schimbări de dragul schimbărilor. Mai spun unii că președintele ar fi uneori prea aspru cu oamenii. «Ba, mai și sudui cînd e nevoie — recunoaște deschis Balint — că doar nu sudui spre răul oamenilor, ci spre binele lor».

Iată, asta este președintele Balint Andrei, om de cuvînt și de acțiune, conducător de obște iubit și respectat, îndrăzneț și chibzuit, neîngăduitor cu neajunsurile, dușman al birocrăției și birocraților. Asta este președintele Balint Andrei, un indiscutabil erou al zilelor noastre.

E. DASCĂLU ■

pornit la muncă devreme, munca l-a făcut om adevărat

Rotea, șeful brigăzii de electricieni de ații automatizări, îmi spune că este la treizeci și opt de ani, la muncă de douăzeci și la «Automatica» de zece.

Rea a fost foarte grea. Ar fi vrut să devină aviator, ca orice copil, poate, dar din cauza mirajului meseriei unui unchi, pilot de avioane. N-a ajuns să se urce niciodată în cerul lui, n-a reușit acest lucru pentru că a rămas orfan de tată și viața într-o casă cu trei copii mici și doar cu o femeie — muncă n-a fost bucurătoare, îmi zice. Ba chiar chinată.

La 16 ani a intrat ucenic la un atelier de reparare a mașinilor. A decis să reușească în viață și să deschidă hățul la muncă devreme, dar s-a porțit din cauza pasiunii, conducîndu-se după tatăl său care fusese mecanic auto și pe care îl amintește: să muncești cîntî și tîntî atît cît îți este plapuma.

În școală profesională printre primii, calificat în trei meserii. Am trei meserii amintește cu sfială, sînt electrician, fier de diplomă și carnet și sînt și inginer, adică am dreptul să verific aparate și să fac control. Dintre toate acestea, electricianul îmi place cel mai mult, dar și strungăria. Poate pentru că a fost prima mea iubire în viață, mi-a adus primii bani și față de ea cu un oarecare regret alții, cu toate că a trebuit s-o părăsesc din cauza unui accident, a unui șpan sărit în ochi. Deși conduc o brigadă de patruzeci de electricieni care echipază panouri de automatizări, mă amestec oriunde e o treabă de muncă.

Într-un get-beget, Marin Rotea locuiește de douăzeci de ani într-un bloc pe Ștefan cel Mare, într-unul din primele, într-o locuință construită pentru meritele lui de lucrător pasionat, dar și pentru faptul că nu s-a lăsat de muncă voluntar făcînd la ridicațiile celorlalți. «Am muncit pe toată ziua și pînă noaptea, ca să ajung să văd o femeie și să primesc casă, să am un loc de muncă, că abia mă însuraseram și în casa noastă nu era loc pentru noi. S-au tras și înghesuie, fratele meu care e instalat la gaze și soră-mea care lucrează la I.T.B.», îmi spune, cu profunzimea o duce bine, e apreciat,

și câștigă cît să-i ajungă și cît să pună deoparte, tinerii din brigadă — am constatat — îl iubesc, chiar dacă pe ici pe colo nu sînt foarte încîntați de severitatea excesivă a șefului. Dar el se explică: după cum îți așterni, așa dormi. Eu am pornit la muncă devreme și munca m-a făcut, vreau să cred, om adevărat. Așa doresc să facă și băieții din brigada mea. Sînt tineri, plini de energie, meseriași cu bună dotare, dar uneori încearcă să mă păcălescă tocmai cu tineretea și entuziasmul lor. Eu zic că nu mă păcălesc pe mine întîrziind sau lăsînd timpul să treacă degeaba, nu mă păcălesc pe mine, ci pe ei.

Cu viața o duce normal. Soția lucrează la «Metaloglobus», contabilă, muncește zdravăn și face parte din comitetul de partid al fabricii. E o femeie de toată cinstea, zice. Au o fetiță, de paisprezece ani, născută cu un defect remediat după multă răbdare și multe eforturi. În viața bine, e premiantă, vrea să se facă — după vorbele ei — doctoriță de copii, impresionată de meseria celor ce le alină durerile. Poate o să se facă, îmi spune, poate o să se facă altceva, o să hotărască singură, doar un singur lucru nu trebuie să uite: că în viață nu rezolvi nimic fără să muncești și că dacă vrei să ajungi cît mai departe, trebuie să te pui pe treabă cît mai devreme.

În curînd, Marin Rotea va fi primit — speră — în partidul comunistilor. Are actele făcute, doar cu recomandările l-au întîrziat colegii. Dealtfel, îmi continuă, eu mă consider de mult membru de partid, mă socotesc așa pentru că de cînd mă știu aplic în muncă și în viață ideile comunistilor. Cum să vă spun, eu sînt cu sufletul de mult în partid.

În general, îmi spune că n-are motive să se creadă nefericit. Dimpotrivă. Are satisfacții destule, simte că oamenii stimează munca și fidelitatea sa. are o familie reușită, vrea ca în doi ani să-și cumpere mașină. Cu sănătatea o duce uneori mai rău, că i-a ieșit odată sîngele rău la analiză și i-a spus doctorul să mîncească cît mai puțină pîine. Așa o să facă, întărește, căci vrea să mai trăiască încă mult, să-și vadă fetița mare, la casa ei, să iasă la pensie și să joace table.

Apoi mă roagă să nu scriu chestia cu tablele. Nu-l reprezintă. El n-o să stea niciodată la locului. O să muncească din răsputeri pentru că așa a fost crescut și așa s-a obișnuit.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

30

CONSTANȚA

judet al româniei și al mării

un nou port maritim, la agiea

Când am coborât din tren la Constanța, știam foarte multe lucruri despre oraș și despre județ, date culese din cărți, din documentare, vorbind despre faptul că județul Constanța ocupă jumătatea sudică a Dobrogeii, fiind poarta României spre mările și oceanele lumii, acoperind o suprafață de 7 055 km pătrați cu o populație de 513 000 locuitori, ceea ce înseamnă — raportat la dimensiunile țării — trei la sută din suprafață și 2,5 la sută din populație.

Pentru a afla date mai complete și mai noi despre ceea ce înseamnă județul Constanța în peisajul economic și social al României, am făcut întâi drum la Comitetul județean al P.C.R., adresându-i tovarășului Vasile Vilcu, prim-secretar al Comitetului județean Constanța al P.C.R., următoarele trei întrebări:

1. În ce măsură și în ce mod așezarea geografică a județului conferă acestuia un specific deosebit și cum se traduce acest specific în viața oamenilor?
2. Care este cel mai important eveniment în viața economică a județului, în prezent?
3. Care sînt direcțiile de dezvoltare ale județului, ținînd seama de necesitățile realizării unui echilibru între orașul Constanța și restul județului?

Cu multă amabilitate, tovarășul Vasile Vilcu a răspuns solicitării noastre, furnizîndu-ne ample răspunsuri, detaliate și lămuritoare, din care spicuim, după cum urmează:

1. Poziția geografică a județului, la hotarul cu Marea Neagră, îi conferă un specific aparte față de celelalte județe ale țării, specific care se răsfrînge asupra structurii economice a tuturor activităților. Astfel, prin portul Constanța se face un transport maritim intens, iar litoralul constituie o puternică bază de turism pentru odihnă și tratament, internă și internațională. Activitatea portuară, construcțiile navale, transportul maritim — toate acestea reprezintă una din ramurile principale ale economiei județului. În cadrul căreia lucrează peste 18 000 de oameni, din care aproximativ 3 000 personal navigant. Menționînd faptul că flota noastră maritimă

dispune astăzi de 76 de nave de mare capacitate și că prin portul Constanța se realizează aproximativ 50 la sută din comerțul exterior al României, ne putem face o imagine clară asupra volumului și capacității portuare existente în județ. Ampla dezvoltare a activității portuare presupune totodată și importante schimbări în structura populației, în sensul cuprinderii într-un număr cit mai mare a forței de muncă în meseriile specifice acestei activități, pentru care în Constanța funcționează un liceu specializat și un institut superior de marină.

Datorită aceleiași poziții geografice, în angrenajul economic al județului un loc important îl ocupă turismul pe litoral, amploarea lui fiind sugerată de faptul că 40 la sută din valuta realizată pe țară din turism se obține la Constanța. Anual, litoralul este vizitat de circa 2,5 milioane de turiști din țară și din străinătate, oaspeți la dispoziția cărora stă o bază materială de odihnă și tratament capabilă să rivalizeze cu a celor mai renumite stațiuni internaționale.

2. Acest cincinal a marcat începerea construcției navelor românești de mare tonaj în județul nostru, fiind în curs de realizare investiții de mare însemnătate. De curînd au fost terminate la șantierele navale lucrările de construcție a docurilor uscate, trecîndu-se la montajul celui de-al doilea mineralier. Tot în acest an au intrat în funcțiune depozitul de laminate, hala de pasivizare și, parțial, hala de construcții corp-nave, obiective devansate cu aproape un an de zile. Prin eforturile comune ale tuturor colectivelor unităților de construcții, vom finaliza, așa cum ne-am angajat în fața conducerii partidului, construcția celor două nave de 55 000 tdw la 1 Mai și, respectiv, 23 August 1975, față de trimestrul IV al anului viitor, cum era prevăzut inițial. Chiar în această vară, în cinstea

Bătrîn, vechi, pomenit încă înaintea erei noastre de Herodot și Arian, pămîntul Dobrogeii trăiește în anii socialismului spectaculoase transformări, îmbogățindu-se mereu cu noi oameni, cu noi construcții, cu noi flori. Vrînd să facă din litoral adevărată grădină, gospodarii de acolo își așteaptă oaspeții cu două milioane de fire de flori, care vor zîmbi în acest an pentru prima oară.

celor două mari evenimente ale anului, va fi dată în folosință, în devans față de plan, linia mecanizată de secții plane și profiluri, complet automatizată.

3. Direcțiile de dezvoltare ale județului sînt îndreptate în primul rînd — datorită poziției geografice și mediului natural — spre transporturi, prin construirea canalului Dunărea—Marea Neagră și a celui de-al doilea port maritim, la Agiea. Pentru asigurarea unor legături mai bune cu restul țării, se va electrifica linia ferată București—Constanța, urmînd totodată să se construiască un nou complex hidroenergetic pe Dunăre, la Cernavodă.

Dacă la Șantierul Naval—Constanța va continua construcția navelor de mare tonaj, urmînd să se realizeze pînă în 1980 nave de 150 000 tdw, trebuie amintit că au început lucrările unui

nou șantier naval, la Mangalia, unde sînt în curs de construcție nave moderne de mare tonaj.

Se vor dezvolta totodată ramurile primăriei, minierului, materialelor de construcții și altele. În ceea ce privește agricultura, în cincinalul următor, producția globală va înregistra o creștere continuă, ajungînd ca să fie cu 16 la sută mai mare decît cea realizată în 1975, un accent deosebit urmînd să se pună pe sporirea ponderii producției de porumb, floarea-soarelui, legume, furaj, lapte, lînă. Fără îndoială, toate acestea vor duce la o dezvoltare rapidă a economiei județului, la realizarea unui echilibru optim între litoralul și restul județului, la antrenarea tuturor categoriilor de oameni ai muncii în activitate utilă societății, la ridicarea nivelului de trai.

Fotografii de EMANUEL TÂNJALĂ ■

Nimeni nu poate vorbi despre Constanța fără a pomeni litoralul, sutele de mii de turiști, români și străini, care în fiecare vară dublează sau chiar triplează populația județului. La dispoziția lor se află în acest an o capacitate de cazare de cinci ori mai mare decât în 1960, astfel încât litoralul poate caza într-o singură serie peste 100 000 de turiști. În imagine, o invitație ilustrată pentru a lua drumul mării: hotelul central al stațiunii Cap Aurora.

Întii au rezolvat problema apei, restul a venit de la sine

Republica Socialistă România.
BREVET.

Prin Decret prezidențial nr. 27 din 12 aprilie 1974 se conferă «Ordinul Muncii» clasa I Întreprinderii Agricole de Stat «Kogălniceanu» din comuna Mihail Kogălniceanu, județul Constanța, pentru contribuția adusă la înfăptuirea politicii Partidului Comunist Român de dezvoltare a agriculturii socialiste, pentru obținerea în anul 1973 a unei producții de 9,9 kg lână pe cap de oaie, precum și pentru livrarea la fondul de stat a unor cantități sporite de produse.

PREȘEDINTELE REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA,
NICOLAE CEAUȘESCU

PENTRU REZULTATE OBTINUTE ÎN INDUSTRIE, INVESTIȚII-CONSTRUCȚII, TRANSPORTURI ȘI CIRCULAȚIA MĂRFURILOR, PRECUM ȘI PENTRU CONTRIBUȚIA ADUSĂ LA DEZVOLTAREA ECONOMICĂ A ȚĂRII, JUDEȚUL CONSTANȚA A OCUPAT ÎN 1973 LOCUL I PE ȚARĂ ȘI A FOST DISTINS CU «ORDINUL MUNCII», CLASA I.

S-au obținut peste plan:

- 378 milioane lei la producția globală
- 387,8 milioane lei la producția-marfă
- 1 751 lei la productivitatea muncii
- 41,8 milioane lei valută la export
- 1 127 mii tone mărfuri la traficul portuar
- 43,1 milioane lei la planul de construcții-montaj
- 13,8 milioane lei la planul de beneficii
- Județul Constanța realizează în prezent 28,4 la sută din producția națională de îngrășăminte chimice cu fosfor, 20,6 la sută din cea de ciment, 9,1 la sută din cea de țesături tip lână, ponderea industriei județului în industria republicană fiind de 2,3 la sută.

Pentru oamenii de la I.A.S. «Kogălniceanu» onoarea de a primi Ordinul Muncii, chiar clasa întâi, a devenit o obișnuință, pe pereții biroului inginerului Vasile Vilsan, directorul unității, aflându-se trei asemenea brevete, decernate, în ani consecutivi, pentru producții deosebit de mari de lână și porumb. Îți întreb pe director cum devine toată treaba asta cu un ordin al muncii după altul și cum se explică? Dînsul ascultă și-mi spune că nu e vorba decât despre o răsplătă a muncii, a ordinii și disciplinei, nu e nimic extraordinar în obținerea acestor distincții, iar explicația stă la îndemîna oricui: «Aveam tot ce ne trebuia, oameni, pămînt, îngrășăminte, dragoste de meserie, numai apă n-aveam, căci la noi, în Dobrogea, e cam deficitar cu apa. Am construit aici un amplu sistem de irigații și am

rezolvat problema apei. Restul a venit de la sine».

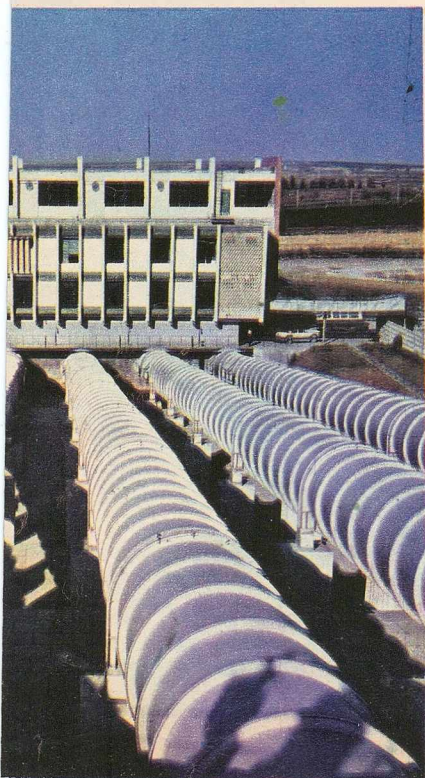
Chiar dacă din cele 5 500 de hectare de teren arabil, cît posedă I.A.S., 5 034 sînt irigate, restul nu pare foarte elementar și nici venit de la sine. Întră aici în discuție rezultatele muncii ieșite din comun, cifre marcînd producții neobișnuite de grîu, porumb sau floarea-soarelui la hectar în fiecare an mai mari decît ale vecinilor și mai mari decît în planuri, rezultate pe care le consemnez aici, spre mîndria lucrătorilor din I.A.S. «Kogălniceanu»:

- 5 200 kg grîu la hectar
- 9 300 kg porumb boabe
- 3 900 kg floarea-soarelui

Cu toate succesele pe care le înregistrează unitatea și cu tot prestigiul de care se bucură

becii aceștia, de care se îngrijește întru Colci, au adus I.A.S. «Kogălniceanu» mii de kilograme de lână și «Ordinul Muncii», clasa I. Dumitru Colci e cioban și ocupă de 500-600 de oi, dar cel mai îi place un berbec, Niță, botezat — mi-a spus — cu nume de rînd și de an (dreapta sus).

ea Carasu, cunoscută pînă nu demult o zonă foarte joasă, tăiată de riuri pe vara le sorbea ca și cum n-ar fi fost, e brăzdată astăzi de un complex de irigații modern, asigurînd transportul apei în conducte de peste 3 000 de kilometri.

CONSTANȚA

la nivel național, grație performanțelor obținute în producția vegetală, la I.A.S. «Kogălniceanu» cea mai mare satisfacție este legată de una din cele patru ferme zootehnice mixte, cea de ovine, în fruntea căreia se află inginerul Vasile Govor, care se cheamă Vasile după un nume purtat mult în I.A.S., și Govor nu pentru că s-a născut la Govora, cum ai crede, ci tocmai la Satu Mare, în comuna Craidorolț, într-o familie cu șapte copii din care nici unul n-a rămas în sat.

Îmi spune asta cu o undă de tristețe în voce și recunoaște că nu prea are timp să bată drumul casei părintești, că se socotește de-acum om al Dobrogii, cu trei copii născuți la dispensarul din comună, se simte legat de ferma aceasta în care lucrează de aproape 15 ani, de oamenii de aici și — oricât mi s-ar părea de ciudat — de cele 4 000 de oi pe care le are în grijă. Vorbește despre oi ca despre copii. Mamele, zice, adică oile-mamă înțeleg, au pînă la 70 de kilograme, iar berbecii se apropie de o sută. Toată povestea cu lungimea firului de lînă începe de la furajare, de la hrană, căci firul trebuie să crească cu un centimetru pe lună, dar la o furajare necorespunzătoare se gîtuie, parcă s-ar ofili.

Oile se tund o dată pe an și ele dau la I.A.S. «Kogălniceanu» producții neobișnuit de mari, datorită muncii oamenilor, furajelor și chiar

tradiției, Dobrogea fiind una din zonele de frunte ale țării în obținerea lînii. Cei aproape zece centimetri de anul trecut vor putea deveni mai mulți, îmi spune inginerul Govor, dacă suprafața de bază furajeră a unității se va extinde, cea actuală fiind prea mică, numărînd 35 de oi pe hectar, în loc de 15-16 cit ar reprezenta cifra ideală.

La urma urmei, înțeleg, multe depind aici, pe pămîntul uneori uscat ca iasca al Dobrogii, de apă și de irigații, chiar și oile depind de apă, nu atît pentru că n-ar avea ce să bea, cît pentru baza lor furajeră. Baza aceasta se va lărgi în viitor, odată cu modernizarea sistemului de irigații al I.A.S.-ului, operație prevăzută pentru 1975, cînd vrednicii gospodari de la «Kogălniceanu» intenționează să introducă o dotare nouă, cu electropompe, transformare care ar aduce nu numai un beneficiu de 4 milioane pe an, dar și garanția creșterii producției.

Acestea fiind zise, trebuie să recunoșc că toate cifrele de plan realizate în I.A.S. mi s-au părut numai mie mari. Gazdele — pentru care onoarea de a primi Ordinul Muncii a devenit o obișnuință — vorbesc despre «sporirea lor», în așa fel încît pe pereții biroului inginerului Vasile Vilsan numărul brevetelor să crească în fiecare an, pînă cînd nu vor mai încăpea.

caracterizînd schimbările consemnate pe aceste pămînturi în anii de după eliberare.

Ștefan Popa, secretarul Comitetului P.C.R. al șantierului, n-a trăit cu totul aceste schimbări, fiind dinșul abia de vreo treisprezece ani în incinta întreprinderii. Nu le-a trăit, dar le știe și le povestește cu mîndrie, «căci înainte se reparau numai vapoare și se construiau ceva șalupe, și oamenii șantierului lucrau mai degrabă ca niște meseriași, în vreme ce acum este supusă probei de mare cea de-a doua navă — dintr-o serie de patru — de 1 920 tdw realizată aici, și se află în lucru primele mineraliere românești de 55 000 de tone».

De fapt, adevărata istorie a șantierului începe în 1969, odată cu intrarea în lucru a primelor nave și ea se completează după 1970, cînd se acordă noi suprafețe pentru construcția de mare tonaj, se înalță două docuri uscate și o hală de construcții corp, cum o numește Ștefan Popa, cu dotare de nivel mondial. La 12 mai 1973, își amintește cu excitație omul din fața mea, s-a realizat saltul, adică s-a tăiat prima bucată de tablă pentru mineralierul gigant, pentru ca la 8 octombrie să se introducă în docul uscat întîia secție, cu încrederea — și nu atît cu încrederea, cît cu certitudinea — că la întîia mai 1975 nava va ieși în larg; lansarea aceea — pe care înțeleg că secretarul și-o imaginează adesea — nu va însemna decît un punct pe o verticală vertiginosă, o etapă, planurile de dezvoltare ale șantierului prevăzînd înălțarea unei hale cu performanțe pînă la 150 000 de tone.

Victor Vulpe contribuie și el, în felul său, la zămislirea uriașului care va fi la anul cea mai mare navă maritimă românească; este sudor electric și șef de tură, la a doua, cum specifică. Provine de prin părțile locului, de la Topalu, are trei copii și o mare știință despre șantier, o cunoaștere amănunțită, de vreme ce muncește aici din 1948, ca sudor, și din 1964, ca membru de partid.

Îmi spune că n-are la bază decît un certificat de patru clase. Aît a învățat și o calificare de șase luni, dar s-a făcut sudor și sudor a rămas, că meseria nu e bine s-o schimbi, mai ales dacă te-ai împăcat cu ea și ea cu tine. Altfel, chiar și fără carte, dar cu mult respect și cu multă pasiune pentru meserie, conștiințos și disciplinat, Victor Vulpe e mereu frunțat în întrecerea socialistă, dăruiț muncii, drept pentru care a primit — după cum spune — «vreo unsprezece

bucăți de insigne plus o jubiliară», pe care d le-a așezat acasă în șifonier să le vadă și c să se fâlească cu ele și cu tatăl lor.

La început lucra într-o baracă de repa La pontoane, la șalupe, apoi la niște șle căci docul acela — îmi arată cu mîna — exista, «iar aici unde stăm de vorbă era c de lansare pentru șalupe, iar șalupele era fel de coji de nucă, pe lîngă ce facem ac

În prezent, muncește în hala cea nouă dează la mineralier, cu automatul sudea cu multă răspundere, nu vede numai cu c ci și cu meseria, iar meseria îi place f tare și îi dă rînduială la muncă, întrucît su trebuie făcută cu trager de inimă. Îi e să muncească, locuiește la bloc în Tom destul de departe de șantier, dar destul de a pe de stadion, unde lui Victor Vulpe i se înti deseori să se ducă și să strige «Hai, Farul», dacă echipa locală și-a schimbat numel Fotbal-Club.

Din toate cîte îl deranjează cel mai mult place să întîrzie și să lase pe mîine ceea ce f face astăzi. Mă invită să întindem doi pași arată o placardă pe care stă scris că o întir: de cinci minute într-o zi pentru toți lucră șantierului echivalează cu o pierdere a de peste trei milioane, cu care s-ar putea cuta construcția metalică a unei macaral 50 de tone; îmi arată placarda și încuviinș din cap ca și cum ar zice «asta e» sau ca și mi-ar fi dat cele mai profunde și mai sav explicații. Apoi prinde ideea din zbor : spune că macaralele astea sînt făcute «la tea metalică» chiar în șantier, pentru ca pr mineralier de 55 000 tdw să coboare în a timp, în înțelegere cu angajamentele luate de conducerea partidului.

Apoi ne despărțim. Victor Vulpe se înto în hală, iar eu plec către oraș, prin portul în 1933 avea abia nouă macarale pe chei, dîndu-mă că omul de care m-am desp este — chiar fără voia lui — unul din urr geților de pe malurile Pontului Euxin, oar duri, îmbrăcați în blănuri mișoase și locuin cocioabe, dar al căror suflet și a căror ospi tate au îndulcit exilul nefericitului Ovi făcîndu-l să scrie «tomitae quos ego an Tomitanii pe care Ovidiu îi iubea s-au d dit — prin istoria și faptele lor — demni lauda poetului.

OVIDIU IOANIȚOAI

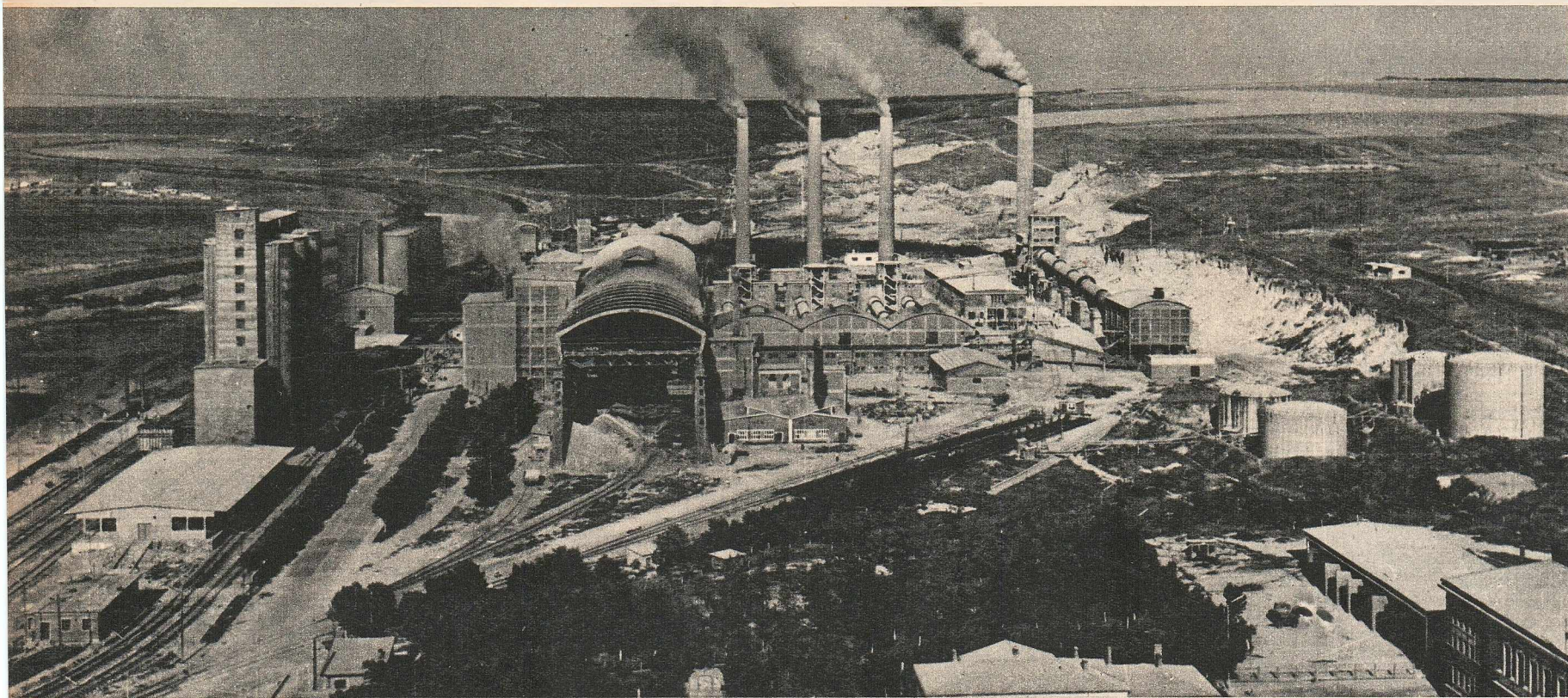
Bilanțul amplei acțiuni desfășurate în unitățile industriale din județul Constanța pentru utilizarea rațională și eficientă a combustibililor și energiei electrice evidențiază economisirea pe primii trei ani ai cincinalului a:

- 68 326 tone combustibil convențional
- 55 093 mii kWh energie electrică

Pentru a sublinia importanța acestui act, trebuie menționat că numai economiile trecute în dreptul unităților industriale ale capitalei de județ în 1973 echivalează cu:

- consumul de combustibil convențional PE TIMP DE UN AN la întreprinderea de electrocentrale și întreprinderea mecano-navală;
- consumul de energie electrică PE TIMP DE 112 ZILE la Combinatul de îngrășăminte chimice — Năvodari

În anii 1966-1970, peste 3,5 miliarde de lei au fost investite în industria județului pentru construirea de noi obiective și pentru dezvoltarea celor existente. În ideea obținerii unui echilibru economic între zona litoralului și restul județului, s-au realizat importante dezvoltări la Uzina de superfosfat și acid sulfuric de la Năvodari, la Fabrica de celuloză și hîrtie de la Palas și la Fabrica de ciment din Medgidia, ultima, în imagine, fiind recent dotată cu linii moderne pentru fabricarea tuburilor de azbociment.

de la niște coji de nucă la nave de 55 000 tone

Latinii îi spuneau Tomisului Pontus Major, adică port la marea cea mare, acolo, la capătul lumii, la granița cea mai îndepărtată a imperiului, la «ultima margine a pămîntului», cum scria poetul Ovidiu, nefericit în surghiunul său de pînă la moarte.

În ciuda vechimii, vreme îndelungată portul Constanței n-a fost decît un adăpost favorabil pentru corăbii, loc de refugiu, adevărata sa istorie economică începînd mult mai tîrziu. În 1908, cînd planurile inginerului român Anghel Șaligny au permis inaugurarea portului modern, dar iarăși, în ciuda vechimii, portul nu s-a dezvoltat pe măsura avantajelor poziției geografice și neostenelii oamenilor, anul 1933 găsînd pe chei doar nouă macarale și un trafic de numai opt milioane de tone.

Vremurile au trecut, industria Constanței — trăind la începutul secolului nostru doar din mori de vînt și cărămidării — s-a diversificat în anii socialismului, s-a consolidat și extins, portul bătrînului Tomis întinerind cu fiecare an, devenind tot mai larg și tot mai primitor, cunoscînd astăzi un trafic de 20 milioane de tone pe an și o capacitate de 2,5 ori mai mare decît în 1960.

În cadrul portului, Șantierul Naval — pregătindu-se să-și sărbătorească în curînd 75 de ani de existență — exprimă cu fidelitate marile schimbări petrecute în «metropola Pontului sting», cum o numeau romanii, extraordinara metamorfoză a șantierului — de la un atelier de reparații navale la capacitatea de a produce, chiar în anul viitor, nave de 55 000 tdw —

AGRICULTURA JUDEȚULUI A OBTINUT ÎN ANUL 1973 LOCUL ÎNȚII PE ȚARĂ ȘI «ORDINUL MERITUL AGRICOL» PENTRU ÎNDEPLINIREA ȘI DEPĂȘIREA SARCINILOR DE PLAN LA PRINCIPALII INDICATORI.

De asemenea, s-au consemnat:

- Locul I pe țară la producția de floarea-soarelui
- Locul II pe țară la producția de porumb
- Locul III pe țară la producția de grîu

Dintre cooperativele agricole de producție ale județului, C.A.P.-Căscioarele, C.A.P.-Cobadin, C.A.P.-Movila Verde, C.A.P.-Ostrov, C.A.P.-Cochirleni, C.A.P.-Topalu, C.A.P.-Techirghiol, C.A.P.-Comana și C.A.P.-Topraisar au primit în 1973 «Ordinul Muncii» clasa I pentru producții sporite la porumb, floarea-soarelui, struguri, unități nutritive, lînă spancă etc.

Aceleași distincții au fost conferite anul trecut, prin decret prezidențial, I.A.S. «Kogălniceanu» și Asociației intercooperatiste de creștere și îngrășare a taurinelor din Murfatlar.

omuna Hălmăgel din județul Arad există și artistice cu rodnică activitate: teatru, brigadă artistică, de agitație, un taraf de 5 populară și un grup de 8 tulniciași — un grup de tulniciași din județ. Ți-e mai mare să-i vezi în frumosul lor port local (izmană, albă ca spuma laptelui, laibăr și pălărie) și deschizând diverse festivități și spectacole.

Popovici, directorul Căminului cultural din Igel, ne spunea că formația de tulniciași e tânără. Doar cu 9 ani în urmă cei de aici cumpărat tulnicela tradițional «Tîrg de de pe Muntele Găina, de unde de atunci se sint nelipsiți, întrecându-se cu formații vestite din județele limitrofe — Hunedoara, Alba și Țe plan județean sint nelipsiți de la paradele lui, «Primăvara arădeană», «Nedeia poponantă de la Tăcășele», — a cărei vechime rde în negura vremii — «Festivalul cîntecului și portului popular din Țara Zarand», ce are loc în fiecare an la 24 august în nea balneară Moneasa.

Început, cînd și-au cumpărat tulnicela, tulnicin Hălmăgel făceau, cu aceste instrumente de serenade fetelor, de se auzeau pînă-n satele înalte — Sirbi, Luncoșara, Tîrnăvița și Johești. Faima lor a trecut hotarele județului. Semnacestei scrisori este Coțoi Ion din comuna și nr. 186, județul Arad.

hotărit ca strada Oituz să fie canalizată. Boiangiu N., domiciliat pe strada Oituz 4, Slatina. Lucrul acesta ne bucură, dar ce mai facem, că datorită lucrărilor, conducta xă este mereu deranjată și întreaga stradă ă cite o săptămînă întreagă fără apă, dataptului că I.G.O.-Slatina vine foarte greu și ri intervenții ca să repare conducta. Practic apă numai atunci cînd toți locuitorii plecăm clamăm la Consiliul popular orașenesc sau 5.O.

Problema numărul doi este aceea a transportului mun, lucru ce în ultimul timp s-a dezorganizat tlet. Autobuzele circulă aproape goale pe ele nou înființate prin diferite puncte ale ilui, iar noi în fiecare dimineață avem surși și întirziere de la serviciu datorită acestei de organizare. Autobuzele nu opresc lațiile fixate, pe motiv că nu știu stațiile, că mai devreme de ora stabilită din stația de imare sau se opresc pe traseu pentru motivul a oprit motorul și șoferul nu are manivelă pornească.

ă numesc Florea Sorin, sint elev în anul III ceului «Emanuil Gojdu» din Oradea și, parain anul II al Școlii populare de artă. În luna mbrie 1973 mi s-au selecționat patru lucrări iculptură în lemn, singurele pentru județul r, în vederea unei expoziții la București. Luile, un cap femeie, un cap bărbat (țaran), o ăreată (statuetă) și un studiu, le-am predat ecția de învățămînt a municipiului Oradea. patru lucrări au fost expediate la București. iculptura în lemn este tat de grea și metiasă ca și cea în piatră, se înțelege că pentru patru piese am muncit mult, ele reprezentînd dată și cele mai bune lucrări ale mele la timpul lectiv. De aceea aș dori să reintru în posesia însă nimeni nu mai știe de ele și nu-mi poate nici o indicație unde să le urmăresc.

int Dobrescu Domnica, locuiesc în Cîmpina, Doftanei nr. 41 A. Am citit în revista «Flacăra» 24 din 8 iunie 1974, la pagina «Flacăra la dispoziția dumneavoastră», o scrisoare semnată de escu Grigore din Craiova, referitor la o prună a cărei rezolvare ar interesa numeroase podine — și de ce nu — și instituții de stat. e vorba de o mașină electrică pentru lustruirea recatului parchetelor, cum am văzut în fabrica e am lucrat: o mașină cu disc rotativ pentru truitul mozaicului și podelelor halelor de fabricie. Ar fi o realizare practică pentru orice gospodărie, care ar scuti-o de multă oboseală. Am cutat această problemă cu mai multe gospodine pe strada unde locuiesc și dorința lor de a avea îndemînă cît mai curînd o asemenea unealtă ajutor m-a îndemnat să vă scriu și să mă asoz la sugestia făcută de Popescu Grigore din ziova.

Mă numesc Toader Gh. Stoica din comuna cu, județul Galați. Sint în etate de 81 de ani, nsionar C.A.P. Sint tată a 7 copii. Am o mică rafață de teren și aș fi dorit să fie repartizată ur nepot al meu, care și-a terminat stagiul mili- r, ca să ne fie de ajutor mie și soției mele, care ea e bătrînă și bolnavă.

Răspunsul Consiliului popular al județului Galați: Din verificările efectuate rezultă că licitarea petiționarului a fost rezolvată în mod vorabil, cetățeanului Năstase Petru fiindu-i re- rțizat alt teren pentru construirea casei, urmînd suprafața de teren ce depășește 800 mp să-i atribuită nepotului lui Toader Gh. Stoica.

Brîndușoiu Constantin din Reșița, str. Ora- lui Nou, bl. 24, scrie că în luna mai la Reșița

s-a desfășurat timp de două zile primul festival al cînecluburilor din mai multe județe, patronat de sindicate. Opiniile participanților la acest festival, al cărui titlu — «Ecran 5» — sugerează durata filmelor prezentate, au conturat aprecieri asupra citorva filme, relevînd în special calitățile realizărilor lui Iosif Costinaș și ale tîndrului cîneclubului Nicolae Lengher din Reșița. Pe primul loc s-a situat cîneclubul din Bacău care a luat Marele Premiu acordat de juriu. Prima ediție s-a bucurat de succes, urmînd ca de acum înainte festivalul să se organizeze anual, la începutul lunii mai, sub directa coordonare a sindicatelor.

Elisei Gheorghe, Elisei Radu, Cătălin Aneta, Jipa Ion, Dincă Georgeta, Pascali Gheorghe, Barbu R. Maria și alți 14 locuitori de pe strada Cuza Vodă din Mizil ne scriu: Pe strada noastră este instalată o autocoloană de mașini care aparțin secției 11 Ploiești a I.T.A. București. Această coloană este instalată în casa cetățeanului Elisei Gheorghe, strada Cuza Vodă nr. 11, care are copii la școală și care nu se pot odihni, nu pot învăța. Noi, vecinii acestuia, care avem copii sintem în aceeași situație. Toată ziua trafic mare de mașini, gălăgie. Am făcut cunoscut Consiliului popular, le-au dat teren în marginea orașului, dar dinșii nu vor să plece pentru că aici sint în mijlocul orașului. Sintem deranjați de mirosul benzinei, precum și de mirosul carbidului. Cetățeanul Elisei Gheorghe nu are contract de închiriere cu autobaza, casa lui fiind proprietate personală. Am mai făcut cunoscut și la Ministerul Sănătății, care ne-a comunicat că se vor muta la 1 august 1973. Conducerea autobazei 11 Ploiești nu vrea să ia în considerație greutățile noastre. În plus, depozitul de carburanți nu este asigurat, cisternele sint așezate în mijlocul curții.

Zilele acestea se împlinesc doi ani de la înființarea Studioului de înregistrări muzicale pentru populație din București, Calea Plevnei nr. 13. Cu această ocazie, scrie Robescu Florin din București, str. Dorna nr. 4, aș dori să-i felicit pe tehnicienii acestui studio, Ion Paraniac și Laurențiu Mateescu, pentru activitatea pe care o desfășoară pentru a-i ajuta pe tineri să-și completeze fonoteca proprie cu ultimele noutăți în domeniul muzicii simfonice, populare și ușoare. La încheierea celor doi ani de activitate, datorită muncii neobosite a tehnicienilor, sprijiniți de conducerea cooperativei Radio-Progres și a UCECOM, ca și de numeroșii donatori de muzică, studioul unic de acest gen din București a reușit să atingă cifra de 10 000 piese muzicale, care se imprimă la comandă, stereo sau mono, oricărui amator, în cele mai bune condiții tehnice. La cererea unor întreprinderi ca Publiturism, Confex etc., studioul a asigurat înregistrarea unor reclame sonore pentru diferite țiguri și expoziții în țări ca Suedia, Finlanda, Anglia etc. și a asigurat fondul muzical al pavilionului UCECOM, la recentul Tîrg internațional de bunuri de consum de la București.

Mă numesc Turcu Iana, domiciliată în Constanța, str. Onești nr. 53. Scriu în numele mai multor muncitori de la NAVROM Constanța, care nu sint de acord cu noua organizare a transportului în comun în orașul Constanța. Astfel, a fost scurtat traseul liniilor 8, 4 și 7, care înainte circulau pînă la faleză și care acum se opresc la poarta nr. 2, obligîndu-ne sau la suportarea costului dublu al transportului dus-întors de la serviciu sau la parcurgerea unui drum de 2 stații pe jos. Această modificare a traseului a dus și la supraaglomerarea stației de urcare-coborîre de la poarta nr. 2, unde sute de oameni schimbă acum autobuzele, creîndu-se în orele de vîrf o adevărată strangulare a circulației. Rugăm forurile în drept să analizeze situația, în vederea revenirii la un mijloc normal de transport, îndeosebi în orele intrării și ieșirii oamenilor din port.

Sint Strbu Neculai și locuiesc în Galați, Micro 40, bloc C.5, ap.7. În vara anului 1973 am terminat cursurile școlii profesionale de doi ani a Combinatului siderurgic-Galați, devenind muncitor calificat în meseria de operator cuptoare industriale. Imediat după terminarea școlii m-am încadrat în combinat, la secția Slebing. După două luni, motivîndu-mi-se că nu am împlinit 18 ani și că nu am voie să lucrez în trei schimburi, mi s-a schimbat locul de muncă într-un sector pentru muncitori necalificați, cu promisiunea că, după ce împlinesc 18 ani, voi reveni la postul loc de muncă. Am împlinit 18 ani pe 27 februarie 1974, dar cu promisiunea am rămas. Acum lucrez tot ca muncitor necalificat.

Răspunsul Combinatului siderurgic-Galați: Aspectele sesizate în scrisoare sint întrutotul juste și ni le însușim. Pentru rezolvarea favorabilă a problemei sesizate, s-a stabilit că începînd cu data de 30 iunie a.c., odată cu intrarea în funcțiune a celulelor 38, 42 din cadrul secției Slebing, cei 8 absolvenți de școală profesională, printre care și Strbu Neculai, vor fi trecuți pe posturi conform calificării.

Vasilescu Emilian din Pitești, str. Negru Vodă, bl. C 3, ap. 17, arată în scrisoarea sa:

Orașul Pitești este un centru industrial mare și are cîteva zeci de mii de cetățeni flotanți care lucrează la fabrici și iau masa pe unde pot. Există o cantină care are program pînă la orele 17.00 și seara și se numește cantina teatrului. La această cantină mîncîncă 5-6 tovarăși de la teatru și 600-700 de la Uzina de autoturisme, Uzina motoare electrice, fabricile Argeșoana etc., bancă, elevi foarte mulți, excursioniști ș.a. Toți aceștia așteaptă cite o oră pînă le vine rîndul. Cantina funcționează într-o cameră de 10 x 8 m, dar e singura unde se poate minca acceptabil și cu 8 lei, fiindcă altă cantină în oraș să servească masa oricui, nu mai este.

Este posibil ca într-un asemenea oraș să nu funcționeze 3-4 cantine, cum sint în alte orașe? La noi sint foarte multe bodegi și cafe-baruri.

Bratu Ioana și Bratu Vasile, cu domiciliul în comuna Vărbilău, satul Livadea, județul Prahova, ne aduc la cunoștință: fetițele Mihalcea Silvia Simona, 8 ani, și Mihalcea Elena, 14 ani — copiii fiicei noastre Mihalcea Ana, decedată în anul 1968 — sint în grija noastră de la decesul mamei lor. Tatăl fetițelor, Mihalcea Nicolae, în prezent încadrat la o întreprindere în municipiul Ploiești și cu domiciliul în comuna Aricești Zeletin, județul Prahova, nu trimite cu regularitate nici alocația de stat pe care o încasează de la întreprindere pentru acești copii — 300 lei lunar — și nici pensia de întreținere. Pentru acest motiv am apelat la sprijinul justiției, dar prin sentința civilă nr. 1738 din 6 noiembrie 1973 Judecătoria Vălenii de Munte respinge acțiunea introdusă de noi. Motivul a fost că noi — deși îngrijim efectiv de copii din anul 1968 — nu sintem reprezentanții legali ai copiilor.

Noi nu negăm calitatea tatălui copiilor ca fiind reprezentant legal, dar de îngrijirea și educarea lor efectivă noi ne ocupăm, noi sintem cei ce le asigurăm hrana și îmbrăcămîntea. În sentința se precizează că autoritatea tutelară nu a fost prezentă. Nu era oare cazul ca și această autoritate tutelară să fie prezentă, să facă o anchetă asupra modului cum sint îngrijiiții copiii și cine anume îngrijește efectiv de ei?

Răspunsul Consiliului popular al județului Prahova: Din cercetările efectuate s-a constatat că instanța de judecată nu a solicitat o anchetă socială din partea autorității tutelare și aceasta nici nu a fost citată la judecarea cauzei. Pentru soluționarea problemei sesizate au fost îndrumați petiționarii să se adreseze Comisiei județene pentru ocrotirea minorilor și totodată s-a indicat Comitetului executiv al Consiliului popular al comunei Vărbilău să-i sprijine ca în cel mai scurt timp să completeze actele respective pentru încredințarea minorilor și stabilirea obligațiilor de întreținere ce revin tatălui lor. De asemenea, s-a discutat cu Mihalcea Nicolae care s-a obligat ca va trimite cu regularitate alocația de stat pentru copii, acest lucru urmînd să fie urmîrit în continuare de către conducerea unității unde lucrează, care a fost sesizată de noi.

Mă gîndeam mai demult — ne scrie Cherecheș Grigore, din comuna Brebi, județul Sălaj — că dacă voi apuca să-mi mai vindc din bolile bătrîneții, imi voi așterne bucuria într-o scrisoare către «Flacăra». Iată însă că, îngrijit de minuțioși medici clujeni, pus zdravăn pe picioare și întors acasă, în comuna mea, Brebi, simt nevoia să mulțumesc nu numai celor care s-au aplecat asupra patului meu de bolnav, ci și tuturor acelorora, necunoscuți mie, care osîrdesc să păstreze tineretea unei cetăți atît de bătrîncă cum este Clujul. În toamnă, orașul va fi sărbătorit pentru cei 1850 de ani de existență. Am tresărit cînd am văzut cum i se adaugă noi frumuseți. Case noi, drumuri noi, monumente noi. Un grup statuar închinat eroilor Horia, Cloșca și Crișan așteaptă să fie dezvelit. Cred că mă voi întoarce la Cluj în octombrie, să asist la unul din multele momente emoționante ce se pregătesc. Dacă aveți timp, repeziți-vă și dumneavoastră.

Galben Cornel din orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej, str. Cașin nr. 3/10, l-a căutat în satul Albeii, județul Bacău, pe Adam Gh. Adam, omul cu copiii mulți. «L-am găsit incovoiat peste mașina de cusut — scrie cititorul nostru. Tocmai repara o bundă. Mi-a întins mina simplă, m-a invitat să iau loc». În continuare, Galben Cornel ne istorisește povestea lui Adam Adam (în fotografie), tată a 21 de copii, dintre care 16 în viață. Adam Adam a lucrat multă vreme la pădure, și faptul că a pus umărul unde a fost mai greu își arată acum efectul. La acestea se adaugă 4 ani de schimb dublu, schimb ce începea la 7 și se termina la 11 noaptea. Trebuia să se sacrificie, astfel nu putea sta prea multe zile în sinul familiei. Cu alocația primită de la stat, lucrurile s-au îmbunătățit. Rămînea problema deplasării și ranița, ranița aceea veșnic plină. Problema alimentației l-a frămîntat mereu, copiii lui n-au suferit din pricina aceasta chiar dacă patru piini proaspete nu ajungeau la un prînz. De fapt piinea avea «cizmulițe roșii»: la Albeii nu venea decît marțea și vinerea și adusă mai mult pentru muncitorii forestieri. Satul a avut grijă de familia Adam, i-a creat posibilitatea să cumpere săptămînal 10 piini

și lunar un sac de făină. Adam Adam a fost ajutat și de fabrică pentru că așa este omeniește, pentru că în statul nostru grija față de om e situată la loc de cinste. A obținut o butelie, o sobă de dimensiuni speciale pentru gătit (imi pare foarte rău că nu am o fotografie a ei) și o alta pentru încălzit. De multe ori a primit și rechizite, căci nu-i ușor să ai tot cite 7-8 copii la școală!

Din cei opt copii care în prezent se mai țin de poalele mamei, șapte sint elevi la școala generală. Tocmai de aceea n-am zîmbit cînd gazda mi-a spus că a adus pentru ei o raniță de bocanci, că a cumpărat atîtea creioane, atîtea caiete!...

Deși pe acasă muncesc după puterile lor, copiii nu neglijează școala. Au note bune. Rebeca (deși numai în clasa a V-a) este comandanta unității de pionieri. Doar Emina e cam mută, dar se dezgheață ea (are doar 6 ani). Frații mai mari unii lucrează și au la rîndul lor copii, alții sint elevi la școli profesionale sau ucenici. Dar n-am vorbit aproape deloc de mama acestor copii. Anița Adam a fost prea ocupată pentru a avea timp de discuție. Mi-a arătat doar ordinul de «Mamă eroină».

Aici, la Albeii, se nasc și cresc oameni! N.R. Flacăra va reveni cu un amplu reportaj despre familia Adam Adam.

Giurgiu Silvia din Timișoara, str. Moșilor nr. 7, ne scrie: Municipiul Timișoara este renumit în țară ca fiind orașul florilor și al parcurilor. Timișoreni sint foarte mîndri de acest lucru și depun toate eforturile pentru a menține acest renume. În afara locuitorilor maturi, care în timpul liber prestează multe ore de muncă patriotică pentru înfrumusețarea spațiilor verzi din cartierele nou construite, o contribuție importantă în acest sens o aduc pionierii și elevii din municipiu.

În acțiunea de îngrijire a parcurilor, a străzilor a spațiilor verzi și florale din fața blocurilor, a te renurilor de joacă și sportive, acești mici cetățeni ai municipiului au prestat peste 60 000 ore de muncă patriotică, evidențiîndu-se elevii școlilo generale nr. 8, 11, 15, 22. Este o faptă demnă d urmat, care le aduce laude.

Mă numesc Zevedei Mircea, electrician la Trustul de instalații Montaj București, șantieru 29 Cimpulung Muscel. La chenzina a II-a din 1. aprilie 1974 mi s-a blocat retribuția pe luna marti 1974, motivîndu-se că nu am număr de marcă. Am întrebat la conducere, la serviciul contabilitate la serviciul producție, dar nimeni nu știa nimic Personal m-am achitat de sarcinile ce-mi revin ce vină am eu că nu am număr de marcă? Nu în dau acest număr. Toată lumea imi dă dreptăta dar numai atît. Am făcut trei cereri, care au rămă fără răspuns. Nu a putut nimeni să se ocupe tr luni de zile de această problemă?

Mă numesc Duca I.V. Stelian, din satul Sloa comuna Cerașu, județul Prahova. Pe data de 3 aprilie 1974 un muncitor al Șantierului de construcții montaj Cîmpina a finisat instalația electrică interiorul locuinței mele. După sosirea dosarului la I.R.E.-Vălenii de Munte, am plătit suma de 60 lei, conform legii în vigoare. După aceea I.R.E.-Vălenii de Munte trebuia să vină să facă racordarea. Lucrările însă nu stau în felul acest. Am mers de mai multe ori la I.R.E.-Vălenii de Munte. Cei în cauză găseau de fiecare dată ci un motiv: «casierul nu este aici și dosarul es la dumnealui»; «s-a făcut o greșală cu dosarul dar se va rezolva»; «dosarul nu a sosit, dar sosis duminică»; «Asta-i culmea! Atunci pe ce ba s-a plătit suma de 60 lei?» Am cîțiva consăteni căror instalația a fost făcută mai tîrziu și totu le-a fost făcută racordarea. Alături celor scrise întrebare: cetățeanului care și-a introdus instalația electrică în locuință nu i se repartizează contoor?

Dacă americanii sînt renumiți pentru organizația germanii pentru corectitudine iar francezii pentru «bonne humeur», constructorii români sînt renumiți pentru seriozitate dar și pentru cofrajele glisante care reduc termenele de execuție pînă la jumătate.

Cea mai înaltă construcție ridicată vreodată de români: hotelul «Maritim» de la Trăvemuinde 42 de niveluri.

Premiul de Promovare Internațională — construcție și asistență tehnică acordat de Institutul Internațional de promovare și de prestigiu de la Geneva

*constructorii
pleacă
în străinătate
cu hainele
cele mai bune*

Ladislau Dopita, primarul oraşului Chrudim: «Motelul Romania este marea orgoliu al oraşului. Dorim ca lucrătorii români să execute şi alte obiective în oraşul nostru».

apropierea iernii, vîntul dinspre mare, înălţimea au forţat şi mai mult ritmurile. După seriozitatea firmei, puţina scurtării termenelor de execuţie e cel mai mult căutat şi apreciat de beneficiar.

Constructorii pleacă în străinătate cu hainele cele mai bune şi toate cămăşile, deşi nu prea au cînd să le poarte. ARCOM este singura sau printre puţinele firme fără nici o penalizare. Constructorul român nu e «forţat de muncă excedentară». După muzica populară, ca recunoaştere cronologică, solia lui e una a demnităţii şi talentului. Contractul din Sudan s-a încheiat pe temeiul unei singure şi simple indicaţii: parlament. Firma Shering preferă ARCOM-ul oricît de numeroasă ar fi concurenţa la licitaţie. În trei ani, ARCOM a primit peste 700 cereri de ofertă din 71 de ţări. Cifra ilustrează aria de cunoaştere şi recunoaştere a firmei. În prezent, ARCOM execută 131 de contracte în 17 ţări.

Antrepriza română de construcţii-montaj este o formă sui-generis de comerţ. Marfa nu se ex-

portă, ci se produce, se face la cumpărător. În acest fel este stimulat exportul de utilaj pe care-l precede şi-l solicită. Cooperării internaţionale îi este în orice caz indispensabilă. Prin ea se generalizează experienţa mondial-umană şi se nivelează la o altitudine înaltă inteligenţa tehnică. În ţara noastră comerţul prin antrepriza de construcţii-montaj se va tripla în următorii doi ani, unul din mijloace fiind dublarea productivităţii în ramura construcţiilor. În termeni de ziar, «uzina de făcut uzine» este un instrument concret al politicii partidului de cooperare şi colaborare internaţională. Parlamentul din Sudan, curtea interioară cu acoperişul suspendat pe cabluri, urmează apartamentelor din Libia, Liban, edificiilor industriale şi civile din Irak, Egipt, Zair, Iran, Congo etc. În R.F. Germania, Franţa, Austria, obiective economice de prestigiu sînt concretizări ale inteligenţei tehnice româneşti. Complexul hotelier Chrudim din R.S. Cehoslovacă, spitalul din Friedrichshafen, barajul de pe Dunăre, la Viena etc.

ARCOM s-a înscris ca firmă independentă în R.F. Germania, este înscrisă ca organizaţie de proiectare la patru organisme internaţionale ale PNUD (ONUDI, FAO, OMS şi Secţia specială ONU din New York). Premiul de Promo-

vare Internaţională obţinut de ARCOM a mai fost obţinut de firme de felul NASSA, SHELL şi altele. În 1972 «Editorial Office» din Madrid îi decernează Trofeul pentru calitate. Pe plan local obţine alte numeroase premii şi medalii. În cinci ani de activitate a înfăptuit ceea ce nu se prea înfăptuieşte pe piaţa mondială, crescîndu-şi volumul operaţiilor cam de vreo 3,3 ori.

Departe de ţară, dar privit zilnic ca reprezentant şi fiu al ei, constructorul îşi asimilează şi se identifică cu această calitate. După cunoştinţele inginerului Alexandru Fuciek, în Bucureşti, specialiştii care au fost în străinătate sînt utilizaţi în conformitate cu pregătirea lor. Prin ei se extind metode şi tehnologii noi, sînt asimilate dispozitive uşoare, sugestive pentru o anumită civilizaţie a tehnicii, sînt experimentate forme noi de organizare a şantierului. Sînt şantiere însă unde experienţa strînsă de muncitori în alte ţări este folosită numai într-o mică măsură. Mă întreb dacă în acest caz nu sîntem foarte risipitori? Dacă n-ar fi mai nimerit, de pildă, ca toţi cei care se întorc să fie reuşi într-un singur şantier de soc, în vreme ce altele s-ar pregăti să devină. Ca o primenire în flux neîntrerupt.

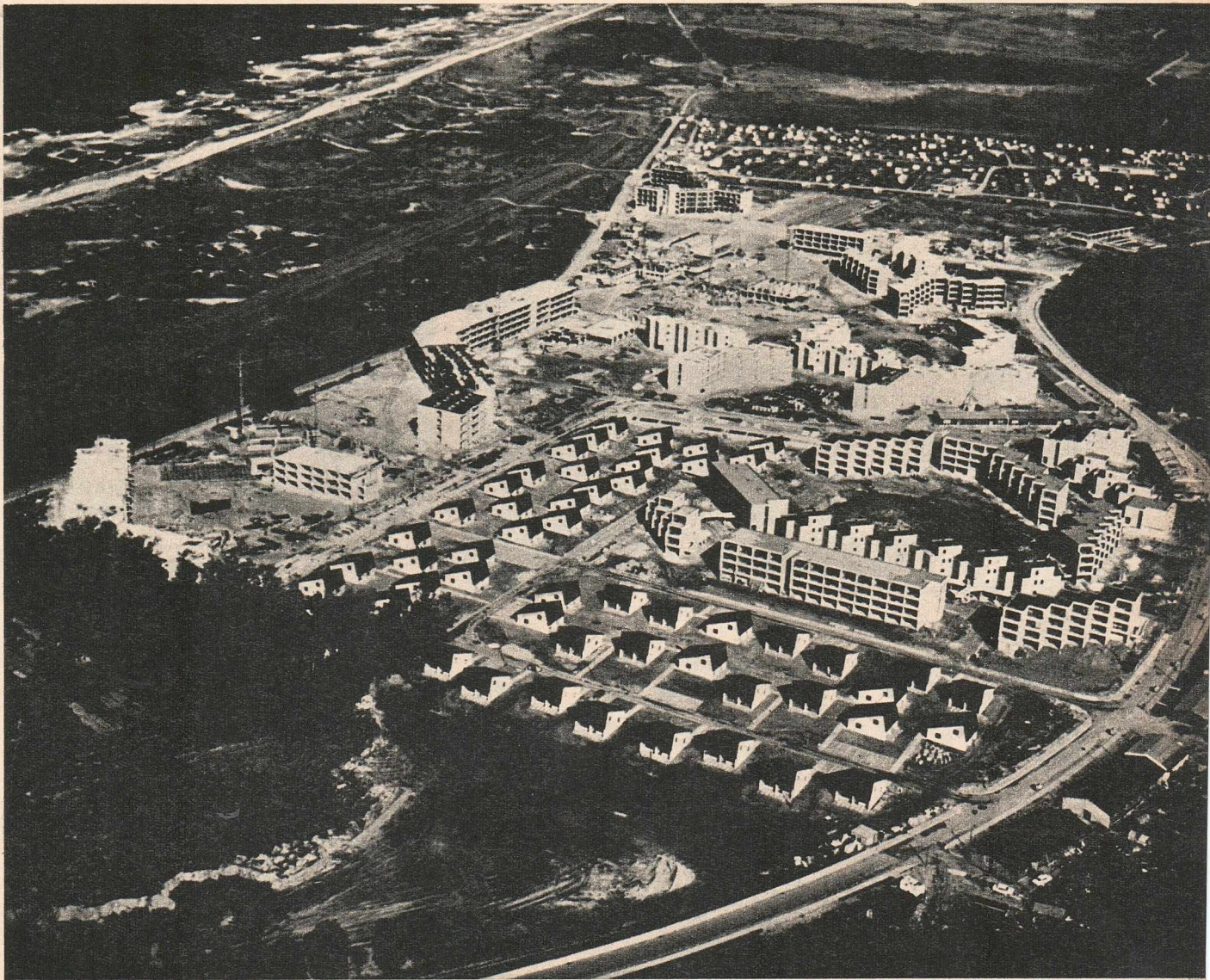
NICOLAE CRISTACHE ■

lă pe Calea Victoriei, la intrarea într-o firmă pe care scrie ARCOM. Antrepriza de construcţii-montaj. Firma care a uit în R.F.G. renumitul hotel «Maritim» trăvându-l. Pe scurt, în termenii documentului întocmit anume pentru ziarişti, «correa acestui nou tip de comerţ exterior a analizată ca urmare a dezvoltării multiforme un ritm înalt a potenţialului românesc de construcţii». «Şi dacă ne vom realiza programul, directorul general, inginer Petru Cmit, vrea vreme vom deveni cea mai mare firmăatoare din Europa. Un foarte calificat uctor deci în chiar ţările care, asistîndu-ne mult la Săvineşti, ne numeau fără răutate».

rum spre Marburg am Lahn, primul grup nstructori români ştia destul de puţine i. Se ştia, de pildă, că beneficiarul va lucra pînă la cuie, că va căuta nod în i ca să obţină reduceri, că n-au cui se şi că, în general, trebuie să rezolve singuri

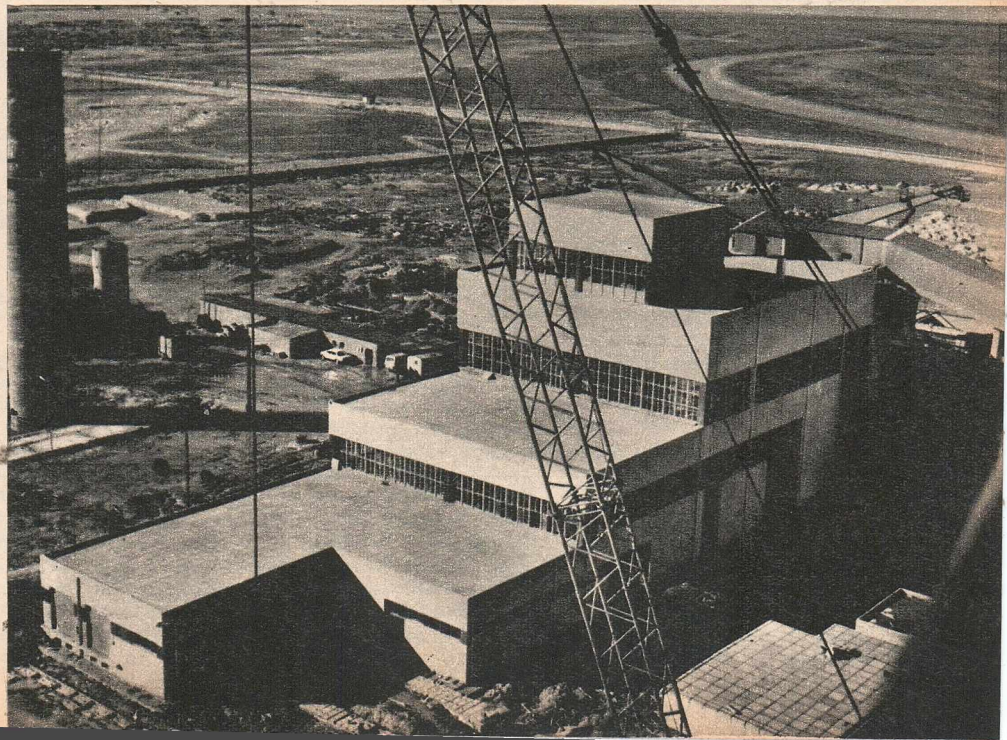
tirziu au aflat că la o licitaţie de obţinere comenzi cîştigă firma cea mai serioasă, mai ieftină. La o astfel de licitaţie, firma e listă, cu termenele cele mai scurte şi cele mai mici, la verificări a fost găsită «realistă». Firma de pe locul doi s-a speriat retras. Locul trei era ocupat de o societate iar locul patru a cerut ajutorul locului adică ARCOM-ului. Diferitele societăţi, şi companii coexistă; ARCOM e singură e sutele şi miile de firme străine, cele multe aparţinînd ţărilor puternic industriale. Ele se observă prieteneşte şi se ctează cu respect.

ericanii sînt renumiţi pentru operativitate şi elasticitatea sistemului lor de organizare Germanii, prin corectitudine şi disciplină, ezii prin «bonne humeur», iar noi pentru citate dar şi pentru cofrajele glisante, cău-i preferate în toate felurile de construcţii. utorul lor ARCOM s-a introdus pe marile şi mai ales a rămas. Alte invenţii româcum sînt «presa automată pentru primare individuală», «structura multicelulentru silozuri» au primit medalii la Tîrgul naţional de la Viena. Renumele constructor români va rămîne legat de cofrajul glisant. vaşiilor nu li se spun inovaţii, ci «ne-au din găleată». Împotriva disciplinei de connici o lege nu admite justificări; nici chiar tive. Pînă la contract înfrunţi concurenţa; ri e măsluită, există numai pentru a înţa nivelul preţului; altelei n-ai încotro şi soluţii: pentru a prelua comanda construirii părţi din halele firmei Volkswagen, varianta ă: o echipă de 20 de oameni, cite 360 metri şi pe zi, n-ar fi fost rentabilă. Inginerul rian şi maistrul Tănase au găsit o altă metot un fel de «ne-a scos din găleată» şi opt ni au turnat zilnic 480 metri patraţi. La emunde, unde s-a ridicat cea mai înaltă tructură făcută vreodată de un român, un l cu 42 de niveluri, pentru ziua cînd conul prevedea recepţia au fost închiriate e apartamentele. Nu se putea întîrzia nici r o oră. Hotelul trebuia să fie construit de în zece luni, adică un etaj complet la trei zile nătate. Graficul se detaliază pînă la un tempo 0 în 20 de minute, iar pentru macarale, u la număr, se cunoştea în fiecare minut era poziţia fiecărui braţ, se ştia, de exemplu, t ora 15,04 braţul macaralei 3 trebuie să e deasupra obiectivului E6 de pe planşă. rimele cinci etaje organizarea a mers potic. Pentru lucrătorii noştri experimentalul era . După aceea a mers totul ceas. Mai mult,

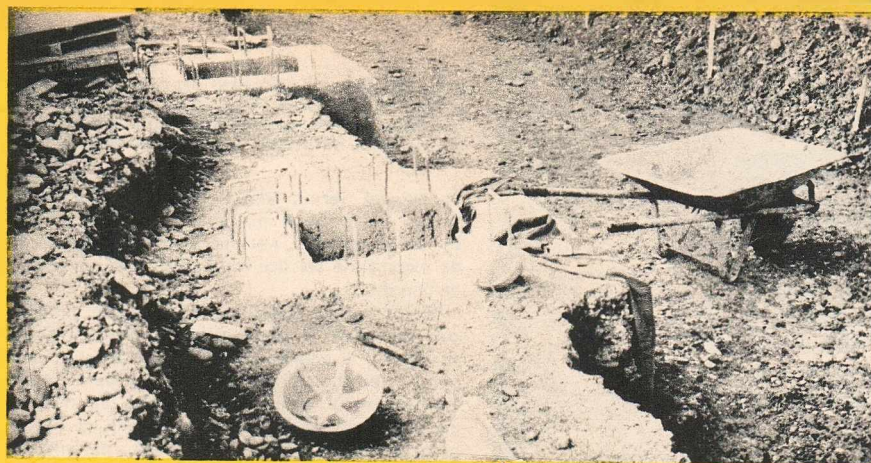
Sat turistic construit de specialiştii români în R.F. Germania.

J.O. Gyerstrup, reprezentant al firmei «F.L. Smidt Co»: «Îmi este plăcut să vă aduc la cunoştinţă că în activitatea mea de 8 ani ca montator de fabrici de ciment din lumea întregă nu am văzut lucrări de construcţii mai bune decît cele executate de ARCOM la U.M. Qasr».

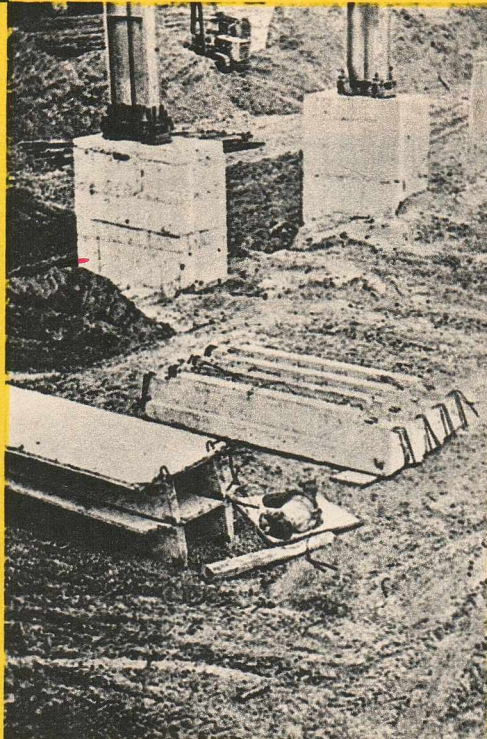

Pe o suprafață mică s-au îngrămădit vreo cinci oameni. Ce să facă? Să încarce cu lopetele cupa unui excavator.

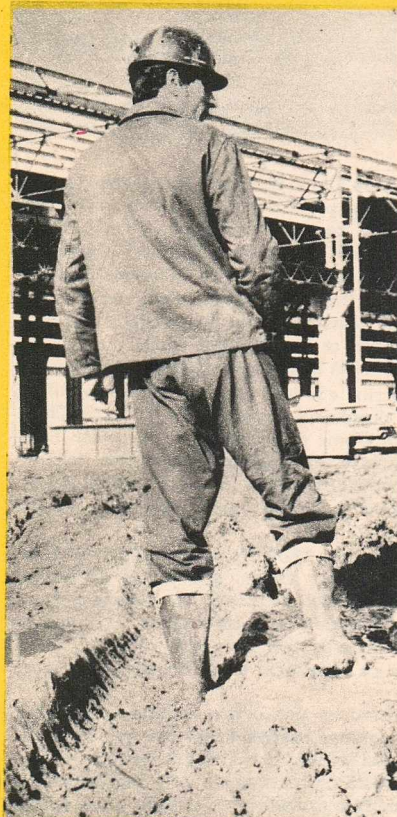

Cofraje distruse, scânduri rupte, somnul «bine meritat» după masa de prînz — iată cîteva din momentele surprinse în diapozitivele prezentate în adunarea lucrătorilor din șantier.

Trei căști, o roabă, cîteva bluze de sac și Stăpînii lor! Nu i-am găsit. Și nu era nimeni în fel de pauză de prînz.

E noroi încă și va mai fi dar nu trebuie să ai prea multă imaginație pentru a vedea aici o alee betonată, străjuită cu flori.

DISCIPLINA, ORICÎT DE RIGUROASĂ, NU EXCLUDE FARMECUL POEZIEI

Cînd afli că un om și-a construit o locuință îl întrebi dacă l-a costat puțin sau mult; cînd vezi un șantier nu pui nici o întrebare de acest gen, te-ar încurca cifrele dacă nu ești «de-al casei». Inginerul Mihai Munteanu, șeful șantierului Uzinei de tablă aliată-subțire de la platforma țirgovișteană, nu se încurcă. Zice: am plan, am documentație pentru lucrări în valoare de milioane de lei. Cînd știi ce ai de făcut din capul ocului, te gospodărești cum îți convine, demarazi eșalonat, obții un ritm cumsecade. Ei, da, e ideal, numai că eu am un plan cam în mare, mi lipsesc proiectele unor detalii, sînt unele construcții în zone limitrofe, nu știu cum sînt și așa mai departe. Tovarășe inginer, îl întrerup eu, mușcat de un gînd, parcă ziceam că vorbim despre disciplină. Se uită la mine, nu înțelege în prima clipă ce vreau. A, da, trebuie să explicăm puțin cititorilor. Există o disciplină tehnologică și una a muncii propriu-zise. Pe noi, inginerii, ne preocupă în primul rînd respectarea primei. Cu planul în momentul de față nu stăm prost, ba dimpotrivă, la stația de acord adînc, la rețelele termoelectrice, la unul de nămol și încă în vreo cîteva locuri sîntem în avans. Am trimis oameni să ajute și prin alte șantiere. Dar nu pentru că stăm prea bine cu planul, ci fiindcă am oprit unele lucrări unde nu avem proiectele detaliilor. În hală nu pot să năntez cu fundațiile, adică să respect disciplina tehnologică, fiindcă nu știu încă, și acest încă am spus și anul trecut și acum doi ani... nu știu unde sînt cabluri am, cîte conducte... Doar n-o să mă puc pe urmă să sparg! E o practică, în definitiv întrucît pe care-l cunoaște toată lumea, dar are funcțiunea: proiectantul strigă «ți-am dat plan de milioane, cum n-ai ce să lucrezi?» Dacă îl iau la bani mărunți, zice «n-am cutare

instalație din import» și mi-a închis gura fiindcă eu nu pot să-l controlez și nici directorul meu. M-ai întrebat de unde primim proiectele? De la I.P.L., notați: Institutul de proiectări laminare.

Despre cealaltă disciplină. Un aspect: pe primele cinci luni ale anului, în acest șantier, 3 160 de ore nemotivate și 5 032 ore învoire și concedii fără plată! Adăugînd concediile de boală, rezultă că indicele de folosire a timpului de lucru este de 96,9 la sută. Sigur, e mai bun decît cel de anul trecut cu aproape zece procente, spune cineva și de fapt declară un lucru real. Sigur că se poate judeca și așa, replică altcineva, dar de ce să ne uităm la bulgărele de sare de pe sobă și să zicem bine că nu a căzut, cînd e mai simplu să-l luăm de acolo?

În hală, căutînd bulgărele de sare. Cel care mă însoțește, tovarășul Constantin Croitoru, normator, strivește din cînd în cînd, acru, printre dinți, cuvinte nu prea academice. Ceea ce văd și aud eu el știe de mult, dar tot nu s-a obișnuit — poate nici nu vrea și bine face. Într-un loc, în dreptunghiul unei fundații, un excavator mijlociu adîncea groapa. Lîngă el, 5—6 oameni cu lopete se călcau pe bătătură să încarce și ei pămînt în cupa excavatorului. Mi s-a părut ciudată înțelepciunea asta. Cînd ne-am îndepărtat s-au răspîndit și ei care încotro să mai fumeze o țigară. Figura cunoscută a normatorului, zărită de departe, îi stimulase să se întrecă pe ei înșiși. Și se întrecuseră... Am vrut să-l întreb pe șeful echipei cum a reușit să organizeze locul de muncă pentru că oamenii n-aveau altceva mai bun de făcut decît să încarce cu lopetele cupa unui excavator. L-am căutat și eu, și normatorul, și

cîteva muncitori. Pe Iosif Enășoia nu l-am găsit. În schimb ne-a ieșit în cale unul dintre campionii absențelor nemotivate, betonistul Gheorghe Răstășaru. Dialogul care a avut loc sugerează o mentalitate tipică:

— Tovarășe Răstășaru, luna asta iar ai lipsit.
— Păi numai două zile și alea nu la rînd.
— Și ce, două zile și se pare prea puțin?
— Ce să fac, domn' normator, am și eu familie și dacă stau tocmai pe lîngă Călărași, de, întîrziu. Că trebuie să vin cu vreo ocazie, n-am bani să cheltuiesc cîte-o sută pe tren în fiecare săptămînă.
— O sută pe tren nu cheltuiești, în schimb luna trecută, cînd ai avut mai multe absențe, ai pierdut 1 000 de lei — banii de indemnizație pentru copii și neîndeplinirea normei. Asta cum vine în mîntea dumitale?
— Știu eu... Atunci am scăpat și eu caii și de, m-a costat.

Face semn cu degetul mare de sus în jos pe panta gîtului, după care ne salută și pleacă.

Oameni cu fapte de acest gen nu sînt însă priviți în șantier cu indiferență. Iau atitudine în primul rînd comuniștii. În luna aprilie, în adunarea de partid, au hotărît ca pentru mai să fie dezbătută problema disciplinei și ordinii la locul de muncă. Și au dezbătut-o într-un mod aparte, interesant și eficient. Inimosul inginer Constantin Răscanu, «fată la toate», după propria-i declarație, a urmărit cu un aparat de fotografiat timp de mai multe zile aspectele amintite. Diapozitivele realizate (din care vă redăm cîteva) au fost proiectate, cu un text adecvat, în cadrul unei adunări a lucrătorilor. Cei surprinși în timp ce dormeau, se distrau, părăseau locul de muncă sau lucrau prost, risipind materiale și timp — betonistul Constan-

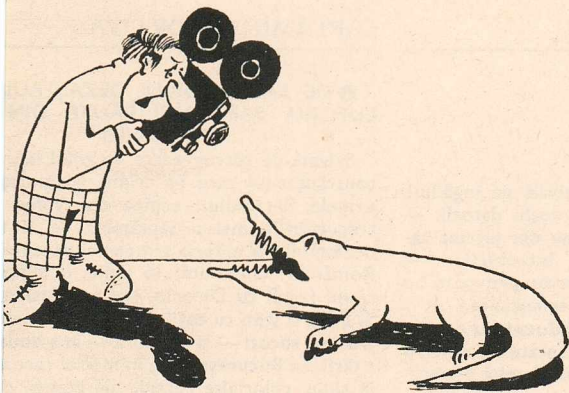
tin Zaharia, sudorul Viorel Cosma și niște alții — au bolborosit cuvinte de scuza, poartă și roșit dar poate au și înțeles ceva ce de ei trebuiau să înțeleagă.

Din nou la inginerul Munteanu. Îl întreb cum nu se pune rău cu proiectanții criticihnd. Știi ce vor produce aici ei, beneficia — vor produce tablă silicioasă. Nu se nicăieri în țară și avem mare nevoie pentru industria electrotehnică. Dar nu poți încep faci tablă dacă n-ai oxigen. Hală pentru tab vedeți, e avansată, dar la fabrica de oxigen măcar fundațiile nu s-au turnat. Nu ni s-a aprobat pentru amplasament, în locul a e încă grîu. Și e bine că facem oxigen în hală grîului?, îl întrerup eu, atrăgîndu-l într-un ai explicațiilor afective. Dacă e bine sau rău Păi nu se pune așa problema — zice. Facem grîu și facem și oxigen. Pămîntul pe care luăm aici îl redăm în altă parte agriculturii. Chiar noi, la Colanu, unde avem un grup solar descărcăm pămînt de la fundații și astupăm roagele regularizînd astfel terenul. Cît privește construcțiile noastre, avem mare nevoie de la fel ca pîinea pe care ne-o dă grîul. O țară măsoară civilizația și nivelul de trai după ritmurile industriei. Iar noi, care construim, trebuie să știm primii să vedem cu ochii minții. Văzut ce noroi e acum în șantier? O clisă în care te poți înfunda cu cizme cu tot. Cînd totul e gata, aleile de beton curat vor fi flancate de flori roșii, galbene, albe... Nu zîmbiți, disciplină oricît de riguroasă, nu exclude farmecul poeziei: dimpotrivă, îl reclamă ca o componentă armonioasă.

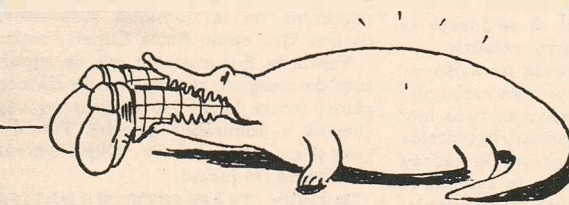
VICTOR CONSTANTINESCU

DEBUT LA RACUL

MULUS SCARLAT

Filmare de exterior

Filmare de interior

De la HA la Z

După douăzeci de ani de la naștere, Petre Petrescu întâlnește-o pe Maria Ionescu. Această întâlnire i-a fost tală. Maria Ionescu i-a devenit curînd soacră.

— Bucură-te fetița mea, zise tatăl, ai căpătat un frăor!

— Ce bine îmi pare! Mă duc să-i spun și mămichiil!

— Scuzați, domnule. Probabil că pana de la pălăria mea vă împiedică să vedeți ecranul.

— Nu vă neliniștiți, doamnă. Am tăiat-o și văd perfect.

— Cît e ceasul, domnișoară?
— E scump...

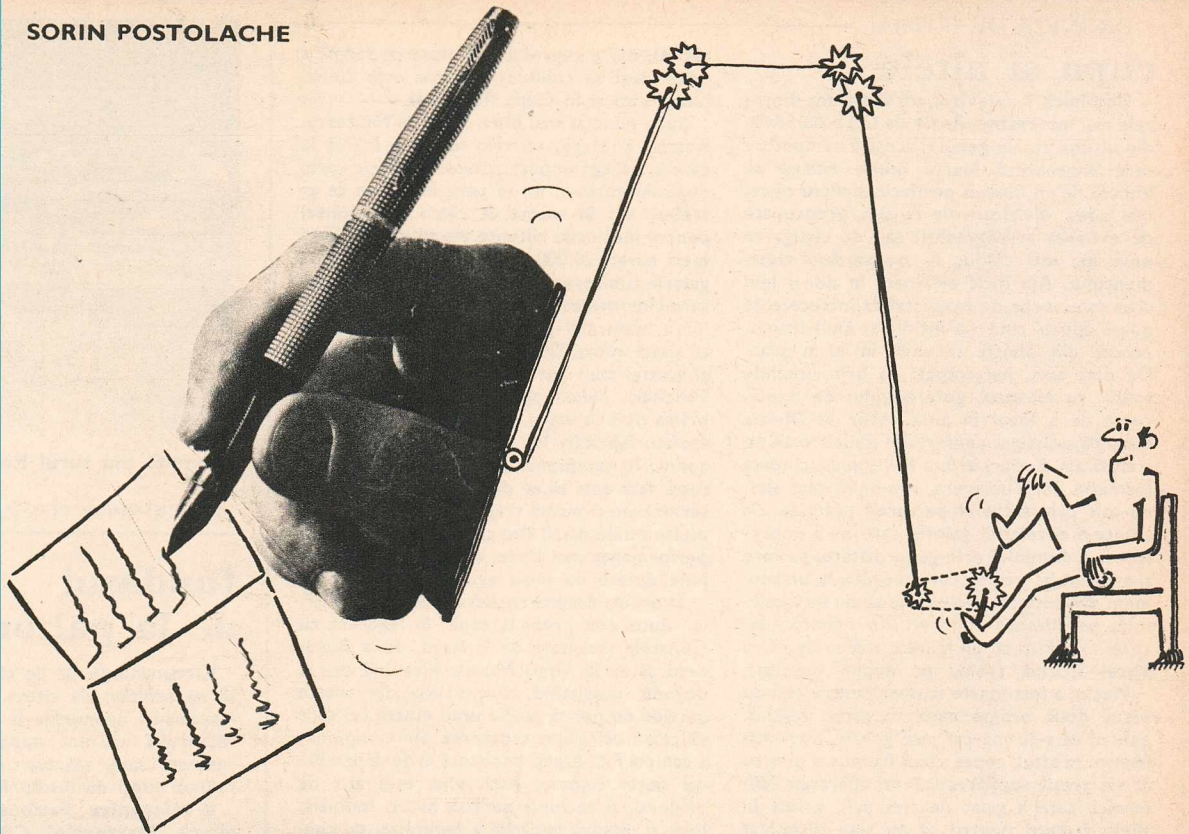
— Fii atent, că-ți dau două palme!
— Tu, zgîrcitul?!?

Ionescu iubește foarte mult viața de familie. El și-a întemeiat căminuri fericite la Brașov, Bacău, Botoani, Brăila etc.

— Cum, te duci la vinătoare fără cartușe?
— Da, costă mai ieftin, și rezultatul e același!

— Sper, draga mea, că nu crezi basmele pe care și le îndrugă soțul tău cînd îți spune că se duce la pescuit. I-a adus vreodată un pește?
— Nu, și tocmai de aceea îl cred.

SORIN POSTOLACHE

ÎN SECOLUL ENERGIEI NUCLEARE ȘI AL ZBORURILOR COSMICE, ȘTIINȚA NU A DESCOPERIT UN LEAC PENTRU STÎRPIREA BROAȘTELOR DIN CIȘMIGIU

Noi, locatarii blocului din strada Brezoianu nr. 47-49, scara «C», apartamentele dinspre grădina Cișmigiu, vă sesizăm următoarele:

După retragerea copiilor, la ore destul de nocturne, leagănele rămîn la dispoziția adolescenților și a tuturor chefliilor care vin intenționat sau trec ocazional prin Cișmigiu.

Dar nu apucă copiii să plece de la leagăne și de cu seară începe corul broaștelor din lacul Cișmigiu, care au devenit pentru noi o adevărată tortură și dau Cișmigiuului — noaptea — aspectul unui heleşteu amenajat anume pentru înmulțirea broaștelor.

Deși oboseala noastră crește cu fiecare noapte nedormită cum trebuie, am ajuns să avem oroare de venirea nopții și să ne obsedeze permanent teama că încă o noapte de chin ne așteaptă datorită broaștelor. Este de mirare cum o grădină de asemenea reputație, în mijlocul Capitalei țării, poate fi lăsată cu atîta nepăsare să folosească și ca loc de cultură pentru broaște, care auzite noaptea de un străin ar crede că e vorba de un crîng părăsit.

O astfel de nepăsare față de condițiile de odihnă ale oamenilor este condamnată. Broaștele din Cișmigiu au făcut deja victime, creînd insomniile și agravînd asteniile.

Este de mirare cum în secolul energiei nucleare și al zborurilor cosmice, știința nu a descoperit un leac pentru stîrpierea broaștelor din Cișmigiu.

Acestea constituie o rușine pentru mulți care mîncîncă pline de pe urma acestui parc și chiar o rușine pentru Capitala țării noastre.

I-am invita pe aceștia să stea numai o oră la mijlocul nopții sau dimineața la 05,00 în Cișmigiu și să asculte broaștele lor și să vedem ce au de spus.

Față de cele arătate dumneavoastră și în paralel și la alte foruri competente cu speranța că cel puțin unul va lua măsuri, vă rugăm:

1. Faceți să se mute leagănele de copii din marginea Cișmigiuului (intrarea dinspre Palatul R.S.R.) și de lîngă blocul și geamurile noastre mai încolo, în mijlocul parcului, unde să se joace și copiii dar să nu deranjeze nici oamenii, oboșiți sau bolnavi, care au nevoie să se odihnească.

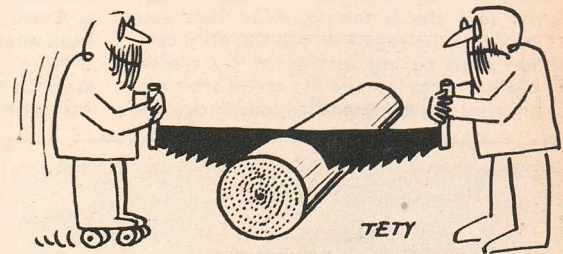
2. Faceți să dispară broaștele din lacul Cișmigiu și să se cultive — dacă se cere viață în apa aia — alte viețuitoare care nu orăcăie și nu distrug nervii oamenilor tocmai noaptea cînd prin somn nervii trebuie refăcuți.

11 mai 1966

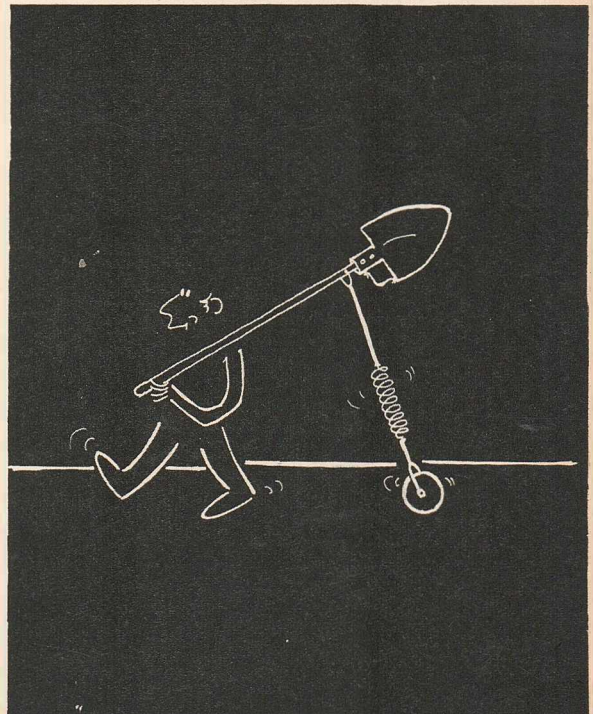
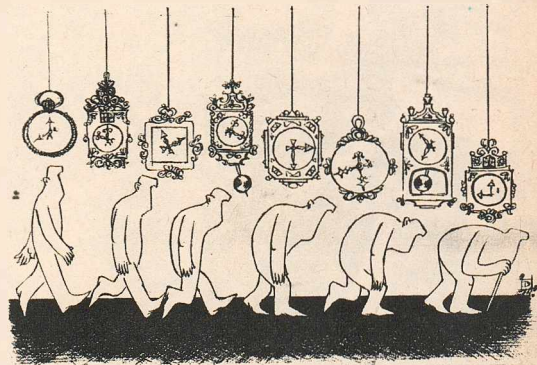
Dintr-o scrisoare adresată unei instituții bucureștene, și reținută «in memoriam» de inginerul horticol Constantin Zaharia.

Nu uitați că deviza «Racului» este:
„RETRAGE-TE ÎNAINTE“

ȘTEFAN BOROS

ANTON DRAGOȘ

CRONICA DE FOTBAL

cupa și altele

Duminică, la televizor, am văzut una dintre cele mai interesante finale ale Cupei României din ultimii ani. În general, această competiție care angrenează foarte multe echipe se bucură de un interes periferic, pentru că, cel mai adesea, divizionarele A sînt preocupate de evitarea retrogradării sau de cîștigarea unui loc mai călduț în mansardele clasamentului. Așa încît ele joacă în dorul leii cînd este vorba de respectabila întrecere ce poate aduce, cum s-a întîmplat anul trecut, echipe din divizia secundă în prim plan. De data asta, Jiul, scăpată ca prin urechile acului cu ajutorul golaverajului de neplăcerea de a locui în anul viitor în Divizia secundă, a cîștigat confortabil (deși scorul nu o arată așa de clar) în fața Politehnicii, ciudata formație din Timișoara, renumită, mai ales, nu atît prin fotbalul pe care-l practică, cît printr-o excelentă galerie care ne-a impresionat și duminică prin generozitatea cu care și-a încurajat echipa care pierdea la un moment dat detașat meciul, fapt ce nu i-a descurajat pe inimoșii cîntăreși din tribună (de altfel răsplățiți cu un frumos trofeu de către ziarul Sportul, trofeu pe deplin meritat).

Meciul a fost foarte frumos pentru că s-au bătut două echipe care au jucat deschis, pentru că s-au marcat șase goluri, unul mai frumos ca altul, repet a fost frumos și pentru că s-a greșit copilărește (vezi apărarea Politehnicii care a gafat de trei ori), a fost în sfîrșit frumos pentru că nu s-au întîmplat incidente, jucătorii n-au fost corupți și n-a existat, nici n-avea cum să existe, faimoasa mică înțelegere ce a viciat ultimele etape ale campionatului ultim.

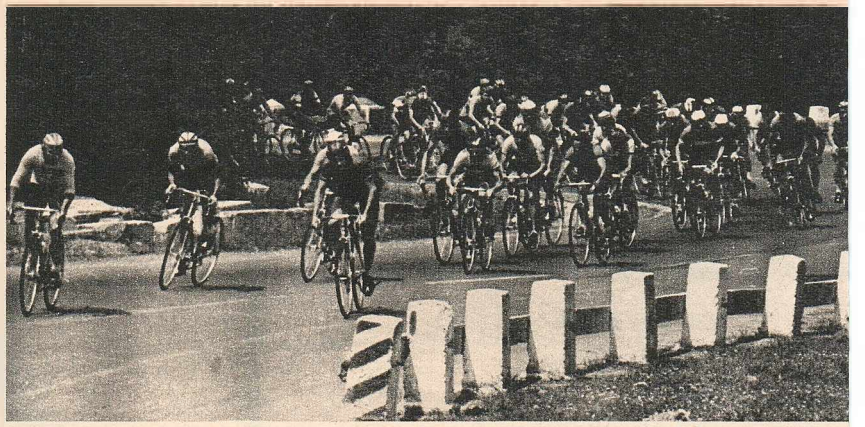
În tot acest spectacol agreabil un singur om a greșit: arbitrul Pădureanu care a acordat Politehnicii două goluri înscrise din ofsaid clar (mai ales la televiziune se vede asta, unde fazele se repetă de cîte trei ori și cavalerii negri nu mai au scăpare). Nu credem că a fost o rea intenție din partea arbitrului principal (tușierii semnalînd conștiincios aba-

terile), dar e regretabil că lipsa de formă a celor puși să conducă jocurile este continuată pînă și în Cupa României.

Jiul a punctat mai bine, avînd în Mulțescu, Roznay și Nagy, un trio în mare formă la care aș adăuga impetuozitatea lui Suciuc care, după Atodiresei, mi se pare un nume ce ar trebui luat în seamă de către selecționeri pentru meciurile viitoare ale naționalei. Deci meci curat, 20 000 de spectatori, splendida galerie timișoreană care a urat cîntînd celor care-i învinseseră «Succes în Cupa Cupelor», lucru admirabil pe care-l aplaudăm de aici cu toată inima. Deci, cel mai mare cîștigător al acestei mari partide: galeria timișoreană! Felicitări Jiului, pentru aducerea pentru prima oară în valesa cărbunelui a pretiosului trofeu, felicitări lui Poli care a avut un an rodnic în campionat și în această finală de cupă. Iată deci că se poate, acolo unde este seriozitate și multă tragere de inimă, ca fără multe nume mari, dar cu entuziasm să obții performanțe mai bune, pe care cluburi mai bine dotate nu le-au avut în '74.

Și acum, despre anchetele pe care F.R.F. le duce cam greoi la capăt în legătură cu ciudatele rezultate de la Arad, de la București și de la Tîrgu Mureș. Neavînd nici o dovadă, neastînd la nici una din aceste partide, nu pot să nu fiu unul dintre cei care să ceară cel puțin scoaterea din campionat a echipei F.C. Argeș, implicată în două partide cel puțin ciudate. Aici, vina este atît de evidentă și recidiva nu lasă nici o îndoială, încît o măsură hotărîită a federației de specialitate ar pune o dată, poate pentru totdeauna, capăt manevrelor sinistre de culise. Și acum mă întreb ce s-ar fi întîmplat dacă la Ploiești, către sfîrșitul partidei, jucătorul Pirvu nu s-ar fi împiedicat de balon și n-ar fi ratat de la 6 metri, incredibil? Probabil, în cazul acesta, supporterii oțeni ar fi venit cu rogojinile pe cap ca pe vremea Vladimirescului pînă în Vasile Conta...

Mai o face lumea de oase, dar nici chiar așa! Cine are urechi de auzit să audă! Așteptăm măsuri... EUGEN BARBU ■

Secvență din turul României.

Fotografie de AUREL NEA

POȘTA SPORTURILOR

SĂPTĂMÎNA SPORTIVĂ

fundașul de la palton

Circumstanța cît de cît estivală ne îngăduie să ne achităm de cîteva mai vechi datorii, — răspunsuri neonorate la vreme din pricina caracterului aparent minor al întrebărilor —, restanțe care, mărturisim, ne-au provocat nu puține nopți de insomnie și remușcare.

● **Micșunica Probotă, educatoare, Sighetu Marmației.** Cîtă dreptate aveți cînd spuneți: «Mai ales pentru școlarii mici întrecerile pe trotinetă sînt superioare, ca o contribuție la dezvoltarea psihomotorie și musculară a copiilor, celor pe bicicletă». Ne alăturăm punctului dumneavoastră de vedere, adăugînd sfatul tehnic de a-i deprinde pe micii concurenți să folosească, pentru împins, ambele picioare — bineînțeles, pe rînd — altfel riscînd ca unul dintre ele să se lenească și să se învețe să trăiască toată viața pe spinarea celui alt.

Teodor Pîțzi, elev, str. Plavăț nr 2, București. Nu există o probă olimpică de rezistență sub apă. După cîte știm s-a renunțat la ea încă de acum cîteva decenii, din pricina frecvențelor cazuri de sindrom depresiv cărora le cădeau victimă arbitrii și cronometrorii în așteptarea ieșirii concurenților la suprafață. În concluzie: zadarnic ați monopolizat pentru antrenamente — după cum ne informați — cada familiei. Folosiți dușul și lăsați-i și pe cei din jur să-l folosească.

● **Gabriela Buracu, Rogojelu, 14, Tg. Jiu.** Emoționant omagiul pe care îl aduceți tineretii fotbalistice a defunctului dumneavoastră bunic. Totuși, atunci cînd scrieți că «bătrînul juca bine la vechie» comiteți, credem, o mică eroare. Termenul fotbalistic la care vă referiți se scrie și se pronunță, în românește, astfel: **becie**. Versiunea pe care o propuneți s-ar fi potrivit dacă ar fi fost vorba de situația actuală a bunicului dumneavoastră.

● **Vintilă Rasna, Cocoșești-Haltă.** «Astă-iarnă, în tren, dorind să joc o partidă de friptă cu un prieten, navetist ca și mine, m-am gîndit să procedez așa cum am auzit că făceau cavalerii de pe vremuri: i-am aruncat o mînușă spunîndu-i «Te provoc la o friptă!» Dar el, în loc să întindă cavalereste dosul palmelor, mi-a spus: «De ce mi-arunci, mă, mînușa pe fereastră, ce, mi-ai cumpărat-o tu?» și, nici una, nici două, mi-a luat căciula din plasă aruncînd-o pe geam... De astă-iarnă mă tot frămînt: este prietenul meu lipsit de sportivitate sau a fost vorba doar de o chestiune de ignoranță? Credem că puteți înceta frămîntatul: desigur, de vină a fost numai și numai ignoranța

● **Pavel Sătuleanu, Calea București 321, Craiova.** «Dacă fotbalistii noștri de la Universitatea luă campionatul și la seniori și la tineret — și nici la juniori nu rămăseră în coadă — mă întreb: n-ar fi cazul ca federația să creeze și alte competiții, că tot sîntem în mîină bună, poate le cîștigăm și pe acelea? De exemplu, am auzit că ar exista un fel de minifotbal care se joacă pe masă cu nasturi. Dacă aș ști despre ce este vorba și dacă i-aș cunoaște regulamentul, aș organiza imediat o echipă și m-aș înscrie cu ea în campionat...» Există, într-adevăr, un asemenea simpatic sport, iar inițiativa dv. nu este mai puțin simpatică. Drept care ne grăbim să vă trimitem, în plic, regulamentul. Care, după cum veți vedea, nu este complicat deloc. Tot secretul reușitei în acest sport constă în alegerea nasturilor. De pildă, ca fundaș central veți folosi un zdravăn nasture de palton, ca extremă — un mărunț și lunecos nasture de cămașă, iar ca portar, desigur, o paftă de la cordonul soțici, că acoperă tot careul mic. Totul este s-o convingeți (pe soție, nu pe pafta),

● **ALTE PROBLEME:** Nu există alte probleme în afară de aceea că s-ar putea să fim acuzați de colegii de la pagina «Racul» că am îndrăznit să pătrundem pe teritoriul lor. Asta ne și dorim, cîntînd pe proverbialul simț al umorului care știm că-i caracterizează. PETRE DRAGU ■

DE LA FRIGURILE DEZASTRULUI EUFORIA ȘAMPANIEI BĂUTE DIN ROMÂNIE

Salvată de retrogradare de golul lui... conștanțeanul care i-a trimis pe giuleș urmele Petrolului, echipa din Valea... trecut în numai o săptămînă de la... dezastrului la euforia șampaniei băute d României! Duminică 16 iunie, la sfîrșit ciului (egal cu Dinamo, Jiul se conside... Și avea, o știm cu toții, suficiente temei... tru a se socoti — la acea oră — în a dou... a țării. La București însă, în meciul care a... în timp, celorlalte partide ale etapei, n... Rapid-F.C. Constanța avea să schimbe —... mai 11 minute înaintea finalului de joc! —... zului destinului A-B. În acel fatidic minut... copsisă garnitură a Rapidului a luat loc... moștenind cu aceeași ocazie toate st... Petroșenilor pînă în acele clipe. La n... săptămînă de la duminica suspinelor, cîștigat fără dubiu finala Cupei Român... Venită la București cu mii de supor... sute de steaguri, cu tot felul de cîntece... gături (toate la un loc compunînd cee... cheamă o admirabilă galerie), Poli a... vină și cu... fotbalul. Or, Cupa, s-a vă... iei cîntînd, ci jucînd.

GRIPA TRĂPAȘILOR ȘI LINIȘTEA DROMULUI DIN PLOIEȘTI

Sfîșiat de permanente nemulțumiri și ciuni care-i vizau cu precădere pe joc... vinuții (mai ales) că-și rețin caii în timpu... lor, pentru a bate, cînd nimeni nu bă... recorduri de senzație, hipodromul din... a luat un neașteptat concediu. Cau... număr mare de trăpași au contractat... care i-a făcut indisponibili pentru c... La ora aceasta, caii se află în convalesce... pe hipodrom e liniște și e pace.

UN SINGUR VICIU PENTRU UN DE REAL SUCCES

Larg popularizată, ediția a 20-a, jub... turului ciclist al României, competiție... însemnat un incontestabil succes pe... planuri, a suferit totuși de un viciu e...

Au lipsit — din vina organizatorilor... îndoială — cicliști străini de valoare de... cicliști cu nume, remarcabili în competiții... pene. Această observație rezultă, fireș... simpla lectură a listei participanților, d... de-a dreptul în ochi la cercetarea clasa... lor, unde la toate criteriile — indivi... echipe, sprinteri, cățărații — au ieșit... tori numai sportivi români. Bucurîndu-n... înțeles, de succesul lor, nu putem eluda un... binecunoscut, și anume că pe plan interr... cicliștii noștri sînt încă departe de a înv... toată linia. Bine ar fi ca la ediția viitoare a... să participe și alergători din alte țări cu pu... în ciclism, cum ar fi R.D.G., Polonia, E... etc. — sportivi cu o cotă valorică r... participarea lor ridicînd și nivelul com... al cursei și prețul victoriilor.

● **CU UN SINGUR GHEORGHIU, E** Șahiștii noștri au obținut la olimpiadă rezultate bune, dar ne-au și produs surprize neplăcute, suferind înfrîngerii n... tate, unele la scoruri supărătoare. S... om care s-a prezentat la reală valoare... jucătorul de la masa nr. 1, marele maestru... Gheorghiu, egalul lui Karpov, șahistu... țintește titlul suprem deținut de Fisc... celelalte mese, înfrîngerii multe, mai... masa nr. 2, unde Ciocîltea n-a reprezent... scontată.

SCRIAM ÎN GLUMĂ ȘI S-A PRI SERIOS

Scriam în acest colț de pagină, acur... două luni, despre o pe cît de ipotetică, de glumeată perspectivă: culmea ar fi, zici... ca în aceste finaluri de campionate să... gradeze Rapidul și să promoveze două... conchuse de ex-rapidistii Dan și Dumi... aruncați din vagon ca doi saci nefol... Culmea e că gluma s-a prins și Rapidul... racu', s-a dus. MARIUS POPES

Chris Evert, Bjorn Borg și trofeele lor cucerite la turneul de la Roland Garros.

«a fi medic nu este un privilegiu, ci o dureros de plăcută datorie»

OCTAVIAN FODOR, născut la Mediaș, 17 octombrie 1913. Liceul la Mediaș și Blaj. Absolvent (în 1937) al Facultății de medicină din Cluj. Șef de lucrări în 1949, conferențiar în 1955, profesor prin concurs în 1961. În perioada 1949-1953 lucrează într-o clinică din Timișoara. Specializare la Paris (1958). Șef de sector, apoi director al Institutului de cercetări medicale al Academiei. A condus, de la înființare, Institutul de sănătate publică și cercetări medicale al Academiei de medicină. În prezent, director al clinicii a treia medicale. Rector al Institutului medico-farmaceutic din Cluj (incepând din 1966). Autor a peste 500 de lucrări științifice realizate singur sau în colaborare. A participat la elaborarea principalelor tratate de medicină internă apărute sub conducerea lui Hațieganu, Goia, N. Gh. Lupu, Moga, Bruckner. A scris cinci monografii: «Stomacul operat», «Icterus cataral», «Boala ulceroasă», «Hepatita cronică», «Enteropatiile cronice nespecifice». Un «Tratat elementar de medicină internă» în două volume (peste 2.200 de pagini). Expert O.M.S. pentru învățământul medical universitar. Membru corespondent al Academiei (1967); titular din 1974; membru titular al Academiei de Științe Medicale; membru al Organizației Mondiale de Gastroenterologie, al Societății Internaționale de Medicină Internă, al Uniunii Medicale Balcanice, al Comitetului Executiv al Uniunii terapeutice internaționale, membru de onoare al Grupului de alergologi și imunologi din țările latine etc. Membru în colegiul de redacție al revistelor «Zeitschrift für Gastroenterologie» și «Nuclear Medizin». A conferențiat la Paris, Leningrad, Boston, Los Angeles, Philadelphia, Stockholm, Uppsala, a participat la numeroase congrese medicale internaționale. Distincții, decorații: «Premiul Ministerului Învățământului» (1965), «Ordinul Muncii» clasa a III-a (1963), «Steaua Republicii» clasa a IV-a (1964), «Meritul Științific» clasa a II-a (1971), «Meritul Sanitar» clasa I (1972). Este «Profesor universitar emerit» și «Om de știință emerit».

În personalitatea lui Fodor, omul și știința au făcut o alianță perfectă. E un savant pentru care bolnavul nu este niciodată un obiect de studiat cu instrumentul rece al minții. Nu se consideră decât un om în stare să aline ceva din suferințele altora. De dragul științei nu uită bolnavul. «Ca medic sint bucuros când recomandările pe care le formulez readuc sănătatea și certitudinea că viața merită trăită. Aceasta este bucuria, stare imposibil de realizat doar pentru tine, de unul singur». Nu știu dacă ar fi putut să se specializeze în altceva. Într-un domeniu lipsit de contact direct, cotidian, cu omul. Examinează 6.000-7.000 bolnavi în fiecare an. Făuritorul însemnatei școli de gastroenterologie de la Cluj a lucrat multă vreme alături de Iuliu Hațieganu. De la un maestru de mare talie a învățat pe lângă cunoștințe o artă clinică de găsit numai la cei mai profunzi dintre inițiați.

«Spiritul științific al observației clinice s-a afirmat la Cluj ca nicăieri în țară, contribuind la delimitarea unor probleme de mare actualitate pe atunci, care abia în ultimii ani sint luate cu seriozitate în considerare și în alte părți, devenind teme de mare actualitate medicală. Concepțiile mediciei clujene au devenit noțiuni clasice, cunosc, în continuare, o circulație care depășește limitele geografice ale acestui centru medical». Și-a mai însușit de la Hațieganu metoda, precum și capacitatea de comunicare profundă cu lumea și colaboratorii. «Am mereu senzația unui urcuș. Urc fără ambiția să urc. Dar mai e până unde ajunse Hațieganu». Fodor a devenit medicul care este, poate din întâmplare. Așa crede. Întimplarea a făcut din cea mai mare parte a vieții lui o încercare aspiră. Loviturile și obstacolele i se par utile, văzute acum în retrospectivă: «Totul e să nu-ți pierzi cumpătul, atunci când ele reprezintă prezentul tău. E nevoie de o anumită structură pentru asta. Toată viața mi-am dorit să nu-mi pierd cumpătul în situații grele. Să mă aflu pe poziția etică și patriotică pe care trebuie să mă aflu în orice situație». N-ar vrea să trăiască în altă țară decât România și în alt oraș decât Clujul. «Doar Florența, atmosfera ei se potrivește undeva cu atmosfera Clujului. N-aș schimba Clujul pe nimic pentru spiritul de lucru academic din oraș, pentru tradițiile și ținuta lui. Există aici o mare concentrare de personalități și de instituții culturale pe un teritoriu relativ mic. O populație științifică densă aflată în permanentă legătură. La București, medicii buni află rar unii despre alții. Aici conlucrează. Eu trăiesc în mijlocul unor colaboratori formați în cea mai mare parte de mine. Ținuta înaltă a vieții științifice clujene se datorește unor condiții demografice și sociale. În 1919, când s-a înființat universitatea, au venit aici de peste munți personalități excepționale. N-au venit pentru trambulina localului, au venit să construiască. Tradiția iluminismului transilvănean, aspirațiile lui spre cultură, spre libertate, spre demnitate civică, operează din adânc, s-au transmis din generație în generație, conjugându-se cu puterea personalităților venite din restul țării».

S-a dedicat unor probleme de bază ale patologiei digestive: boala ulceroasă, hepatita cronică, enteropatiile. În funcție și de frecvența lor în țara noastră. A cercetat acest câmp din toate incidentele după o metodologie proprie, de la profilaxie până la terapeutică. În studiile sale, Fodor urmărește întreaga realitate a organismului și întreaga realitate a unei boli. Pentru el, cel mai subtil model teoretic e la fel de important ca și cea mai elementară dintre datele practice. Rezultatele cercetărilor lui Fodor au trecut în literatura științifică internațională. Cronicizarea hepatitei, mecanismele de producere și tratamentul medical-chirurgical al bolii ulceroase, precum și alte capitole aparținând patologiei aparatului digestiv și patologiei imunologice, ca probleme fundamentale ale mediciei, au beneficiat de ideile doctorului Fodor, dezvoltate împreună cu colaboratorii săi. «În procesul de producere al hepatitei cronice și al unor afecțiuni intestinale intervine probabil un moment dominat de tulburări imunitare. Când boala e întreținută prin agresiunea dintre antigen-anticorp. Se lucrează mult în lume în acest domeniu, de el ne-am ocupat și noi, înaintarea e dificilă. Am descoperit câteva genuri de anticorpi, precum și cite ceva despre rolul factorului genetic în boala ulceroasă. Statisticile arată că 75 la sută dintre cei ai căror părinți au avut ulcer fac și ei ulcer. Nu se știe ce anume se moștenește însă. Noi am descoperit că se moștenește o anumită masă celulară acidosecretantă. Eu și colaboratorii mei avem dovezi că se moștenește». Tot ceea ce s-a decantat din aceste studii, unele întinse pe o durată de zeci de ani, a devenit substanța unor monografii cu rezonanță în lumea științifică internațională. Realizările școlii lui Fodor își au explicația și în fertilitatea spiritului de echipă pe care l-a cultivat totdeauna. «În medicină, lucrurile importante nu se mai realizează decât în echipă. La noi, nu merge ca la poezii, de unul singur. Cercetarea izolată nu mai este posibilă, savantul a fost înlocuit și în medicină cu echipele interdisciplinare de specialiști. Spiritul de echipă se realizează dacă ajuți oamenii să dobândească satisfacții morale și sociale. Am luptat pentru colaboratorii mei, pentru că meritau. Mulți dintre ei au devenit cunoscuți pe plan internațional. I-am ajutat să fie. Mare lucru pentru un tânăr o asemenea satisfacție. Lucrările nu trebuie semnate mereu așezându-l pe profesor în frunte. Să mai fie trecuți prin și colaboratorii. Altfel, îmbătrînesc și-i întrebăz lumea: «pe cite lucrări ai semnat voi primii»? «Pe nici una, mereu al doilea, al treilea».

Fodor are harul înțelegerii cu bolnavii. Oamenii suferinzi nu pleacă niciodată nemulțumi de la el. Prescrie doar strictul necesar de medicamente, le explică afecțiunea de care suferă cu tact. Elanurile îi vin din nevoia vitală de a cunoaște și din dragoste față de cei care i se încredințează. Fodor este o mare pricepere egalată de multă omenie. Tămăduitor de boală în permanentă misiune. Preocupat în egală măsură de probleme etice și de probleme științifice. «Se vorbește despre pericolul dezumanizării mediciei. Interpunerea instrumentului, a aparatului, automatizarea, pe alocuri chiar computerizarea activității medicale, birocrația sanitară au provocat reacții. Important este ca fiecare să înțeleagă că medicina poate fi practică numai de către om. Nu de la roboți va începe dezumanizarea mediciei, ci de la medicii care își vor pierde calitățile elementare de oameni, aptitudinea de a se apropia de cei din jur, de a inspira încredere, de a radia înțelegere și căldură». În asemenea cazuri, invazia necontrolată a tehnicii e de natură să rupă legătura dintre acela care știe să vindece și omul suferind. Nimbul medicului de azi îl conferă știința grefată pe omenie». Fodor simte că bolnavul însuși s-a schimbat în ultima vreme. O mai mare cultură medicală și sanitară facilitează raporturile de colaborare profundă între medic și pacient. «Bolnavii sint mai ușor de cointerestat, poși să le spu adevărul sau aproape adevărul. Un adevăr care să excludă însă disperarea. Un bine limitat poți face oricărui pacient. Indiferent de gravitatea bolii. Bolnavul nu trebuie să știe până în ultima clipă că nu mai e nimic de făcut. E lucrul cel mai greu».

Medicina este pentru Fodor, în egală măsură, o știință socială, biologică și antropologică. Are aspectele ei perene și tranzitorii. Permanent este caracterul ei antropofil și antropocentric, tranzitoriu, tot ceea ce este nou. Dacă permanența nu e trădată, tot ceea ce apare nou nu va declanșa dezumanizarea mediciei. «Se militează pentru introducerea unei noi discipline, psihologia medicală. Dar noi îi învățăm, prin tradiție, pe studenți tot ce are în vedere această revindicare de ultimă oră fără introducerea unei discipline speciale. Nu mi se pare necesară».

Ca rector, Fodor se preocupă de structurile planurilor și programelor de învățământ. «Îmbunătățirea învățământului medical este o necesitate. Nu se poate merge la nesfârșit pe ideea prelungirii lui. Soluția: să se selecteze cât mai bine ceea ce se predă. Să se elimine nesemnialul. Sint

pentru învățământul integrat. Să vorbească din nou despre ulcer internistul, apoi și anatomopatologul. Nu fiecare dintre a ani de studii diferiți. Așa s-ar înțelege fixa mai bine. Am propus, dar, cu arguminte legătură cu știința mi s-a răspuns că nu se

Pentru Fodor medicina nu este doar înță, este un spațiu cultural, o răspîntie se întîlnesc arterele umanismului. Spir e o construcție armonioasă, nedefor cocoșă specializării. Doctorul Fodor protest la adresa omului unidimensional: medic format învelopa culturii ca spațiu matern. «Să fii medic fără să fi cultură nu se poate. În acest caz nu medic. N-aș putea spune de ce nu se poate, atât. Nu e vorba de vreun matic. Medicul are nevoie de cultură, fiindcă trebuie să aibă cultură. Nu ca o sație, nu ca un refugiu. Devii medic poți să ai o structură aparte, o vocație, o de umanistă». Atent la tot ce se mișcă în Fodor are și un ochi de moralist îndreptat omului, ființă culturală și socială, asupra psihice și morale ale individului colectivității. Observă și meditează, con și se controlează, e atent la mobilurile a omeniești, la ceea ce se întîmplă în spați indivizi, la ravagiile pe care le face m dem al succesului, declanșator de pi energii maculate. Fodor ia atitudine. I luptă cu impuritatea indiferent de c concret, suferă, denunță și îmbărbăteaz ori unii dintre noi, după propria-i «sint trăiți de viață, nu trăiesc viața». În zece ani s-a schimbat mult. O rec Structura biologică și tot ceea ce deriv au devenit altele în urma unui eveniment tant. «Am avut o boală foarte gravă. A zece ani, cred că m-am vindecat. Șocu maladii inexorabile mi-a dat impuls sp senzația că pot fi eu însumi, precum și toate astea la un loc ajutându-mă să obțin zece ani cele mai frumoase realizări». N mult, fără să-și dea seama. Așa-i e fire: eram copil și mă întorceam de la școală lua în primire: «v-ați odihnit destul la acum la treabă». Programul său de a are ecouri din obiceiurile oamenilor de Se culcă devreme, se trezește pe la 3-4 di Doctorul Fodor își începe ziua scriind. rile lui de la cîntatul cocoșilor au luat chipul unor eseuuri cu totul remarcabile în paginile revistei «Tribuna» și adu parțial — într-o carte tonifiantă intitulă căutarea unor permanențe». «Nu tot ce bun. La început apare un text larg. Pe string, până când simți că nu se mai pot nimic, un cuvînt, o literă. Asta mă s precum și senzația, atunci cînd o am, c cipare a cititorului căruia nu vreau să-i ci doar atât încît să-l stîrnesc și pe el dească».

Lubește scoarțele țărănești vechi. Porți tate maramureșene. Lemnul crestă c artistic excepțional de către țărani ca auzit niciodată teorii despre creația p lcoanele pe sticlă. Acasă la el, obiecte populară majoră. Faptă de colecționar rafinat. Fodor are lucrări de Luchian, rescu, Petrascu, Pallady, Tonitza, Ciu Ion Gheorghiu. O bibliotecă echilibrat bume și cărți despre pictură. «Nu-i sufici placă pictura. Trebuie studiată. Amatoru rat studiază. Altfel, cînd te uiji la un tal că «e dragușu». Soția doctorului Fodor profesorulu Hațieganu — dintotdeauna deschisă și sensibilă față de resursele «De ziua ei și de Anul nou i-am dăru pictură. Toate îi aparțin». N-a adunat la întîmplare. Ce i-a picat. Gust sigur. C perioadele bune sau mai slabe din creaț rilor noștri. Îi repugnă colecționarii gear intenții comerciale. Nu s-a despărțit n de vreunul dintre tablourile intrate în «Ceea ce are mai valoros pictura români sensibilitate, culoare — de la Luchian i, Grigorescu, primul pictor român de tal peană, inscrie pictura noastră în cadrul de nitate al vremii lui. Nu face însă școală. Ai epigoni. E poate cea mai acută sensibili plastica românească, totuși Luchian îl d prin virtuțile culorii și luminii». N-are nim de mîna lui Sahin Bălașa. Remarcă acest colecția lui. Înțelege schimbarea mod de expresie din cîmpul artei moderne. bare de ev în raporturile sociale și în viață. Arta și cultura suferă și ele tran: tot atât de profunde. Modalitățile nu c importantă este forța artistului».

ROMULUS BALA

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 79 500 exemplare

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU